Eugénie, prinsessa av Sverige

Bilder ur djurens lif för skolan och hemmet. Samlade och utgifna af E. Med 26 planscher

Stockholm, 1883. O. L. Svanbäcks boktryckeri.

– Läs mer om verket här

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
https://lb.se/författare/Eugénie/titlar/BilderUrDjurensLif/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb8222130-faksimil

BILDER UR DJURENS LIF

SAMLADE OCH UTGIFNA

AF

Upsala Univ. Bibliotek

So. avd.
Barnläkt.
Bilderb.
Kapsl.

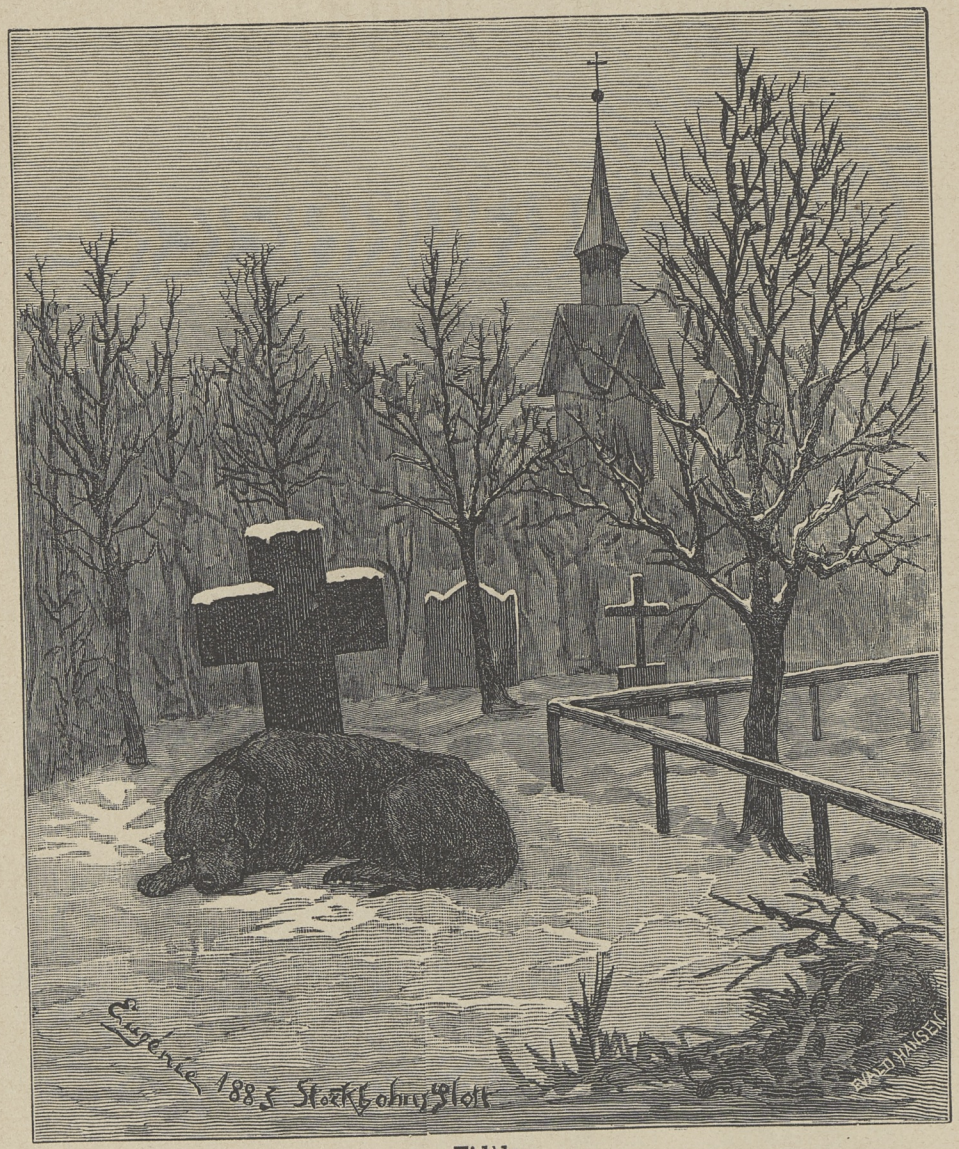

Fidèle.

Eugenie

BILDER UR DJURENS LIF

FÖR

SKOLAN OCH HEMMET.

SAMLADE OCH UTGIFNA

AF

E.

MED 26 PLANSCHER.

STOCKHOLM, 1883.
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI.

Till de unga.

Inom varelsernas kedja
der du utgör sjelf en länk,
sök att skydda, tjena, glädja;
åt den svaga bistånd skänk!

Trötta dragaren vid harfven
fägna med en kaka bröd!
Gif en handfull korn åt sparfven
af din ladas öfverflöd!

Snälla Trogen, som om natten
håller vakt om hus och hem,
gårdens lilla tomte, katten,
visst vill du omhulda dem.

Fågeln, som med glädtigt qvitter
helsar morgonsolens ljus,
fisken, som i böljan spritter,
masken uti jordens grus.

För dem alla må du ömma,
öfva kärlek, mana godt;
framför allt må du ej glömma
att som du de känsla fått!

S. H—r.

Fidèle.

(En saga från djurverlden.)

Vill du en saga höra
så god som mången ann',
så låna mig ditt öra;
ty sagan, hon är sann.

Der bodde här i norden
för några årshvarf se'n
en man, som nu åt jorden
förtrott de trötta ben.

Han sett sig om i verlden
kring fjerran haf och land;
men slöt den långa färden
med tiggarstaf i hand.

Han följdes förr af vänner
på lyckans blomsterstig;
men lyckan, som man känner,
hon är föränderlig.

Hon plötsligt ryggen vände
åt den hon gynnat förr.
Den gamle ingen kände,
som gick från dörr till dörr.

En vän förblef dock trogen
när ingen ann' blef qvar,
till döden redebogen
att följa hvart det bar.

Som fordom öfverflödet,
så delade de nu
det knappa nådebrödet,
som alltid bröts itu.

Från nöd och brist omsider
den trötte vandrarn gick
och efter mödans tider
i grafven hvila fick.

Då tog sin plats på kullen
den efterblefne vän;
der låg han död i mullen
och ligger der väl än.

Hvad namn den gamle hade
jag hört och glömt jemväl.
På minnet blott jag lade
att vännens var Fidèle.

Kan sådan kärlek gifvas
åt menskan af ett djur,
hvartill bör då ej lifvas
en ädlare natur?

Åt hvarje skapadt väsen
på jord, i luft och haf
åt minsta mask bland gräsen
Guds vishet känsla gaf.

Så må vi ej försumma
vår dyra kärlekspligt
mot tjenarne, de stumma,
vid ansvar fullt af vigt.

Så må vi kraftigt hägna
mot marterbålets glöd
de arma, som oss egna
sin tjenst i lif och död.

S. H—r.

Ord satta på hjul.

Salomo talar om »ett ord i rätt tid», men egentligen står der »ord satta på hjul». Alla våra ord sättas på hjul. Är det goda ord, rulla de fram till det goda, är det återigen onda, rulla de fram till det onda. Kom ihåg det!

En dag pinade en gosse en kattunge. Hans lilla syster sade till honom med ögon fulla af tårar: »Filip, gör icke så! Det är Guds katt.»

Den lilla flickans ord voro icke förspilda. De sattes på hjul. Filip upphörde med att plåga katten, men han kunde icke upphöra att tänka på hvad hans syster hade sagt honom.

»Guds katt! Guds skapelse! Gud har gifvit den lif,» sade han till sig sjelf. »Jag tänkte icke på det förut.»

Nästa dag mötte han, på vägen till skolan, en af sina kamrater, som misshandlade en stackars utsvulten hund. Filip sprang fram till honom, och innan han sjelf märkte det, upprepade han sin systers ord: »Gör icke så, Edvard! Det är ju Guds skapelse!»

Filips ord blefvo nu i sin ordning satta på hjul, och mycket godt skulle ytterligare komma af dem.

Tvenne personer gingo förbi i samma ögonblick Filip uttalade dem. Den ena var en ung man i goda omständigheter, den andra en smutsig, trasig stackare med ett eländigt utseende. Han hade börjat supa och derigenom förlorat sin plats. »Guds skapelse,» upprepade han sakta för sig sjelf, och detta var för honom en helt ny tanke; »om denna hund är Guds skapelse, så är jag det i ännu högre mening, och då skall Han hjelpa mig och se till min nöd, om ingen annan gör det.»

Fördjupad i dessa tankar uppnådde han den krog, på hvilken han plägade förslösa sina penningar och från hvilken han vanligen gick hem för att misshandla sin hustru och sina små barn. Han stannade ett ögonblick. Frestelsen att gå in var stark, men den nya tanken var ännu starkare. »Nej, jag är Guds skapelse,» sade han; »jag vill icke gå in på ett sådant ställe, som detta,» — och för första gången på lång tid gick han förbi krogen.

Hans hustru blef högeligen förundrad öfver att se honom komma nykter hem, men ännu större blef hennes förundran då han började gråta och sade, att han var en förlorad varelse, som dock beslutit att med Guds hjelp börja ett nytt lif.

I denna stund hördes en knackning på dörren, och in trädde samme unge man som jemte den olycklige drinkaren hade uppfångat Filips ord. Dessa hade för honom blifvit satta på hjul; de rullade efter honom, och han kunde icke slippa ifrån dem.

»Denne fattige, försupne usling är också en Guds skapelse,» sade han, i det han betraktade mannen i trasor framför sig. Han iakttog vidare hans strid utanför krogen. »Det synes tydligt att han är i behof af hjelp,» tänkte han, »och kanske jag just är skickad att gifva honom den.» Denna tanke dref honom att obemärkt följa mannen till hans hem, der han fick bevittna hans sorg öfver ett förspildt lif, hans ånger och hans längtan att kunna »börja på nytt». Den unge godsegaren erbjöd honom arbete; och detta anbud emottogs naturligtvis med tacksamhet. Den stackars mannen stod fast vid sitt beslut och träffades aldrig mer på krogen. Ett nytt skede i hans lif hade inträdt, och medlet härtill var närmast de få ord, som den lilla flickan »satt på hjul».

Öfvers. af **A. R.**

Sparfvarna.

Ser du blicken der med vemod rigtad
mot det bo så tomt och öde står,
fattar du ej smärtans saga, biktad
i det sorgsna ögat utan tår.

Gladt här sparfvar tvenne sågos bygga
dragfritt hem åt framtids rika hopp;
der de späda skulle hvila trygga
och med qvitter helsa sol, gick opp.

Alla mödor städse lika delas,
lika hemta båda korn och strå;
och när makan uti boet felas,
mera troget vakar maken då.

Sparfvarna.

Kom så jägarn, ömme maken faller,
träffad på sin vakt, till jorden ner,
och igenom qvistars täta galler
unge röfvarn sökta äggen ser.

Boet plundras — rånarn icke anar
hvilken grymhet han på lek begår;
men du, unge, dig min saga manar:
gif ej minsta sparf ett sådant sår.

O. v. F.

Den inre rösten.

Som barn såg jag en dag vid brädden af dammen i byn en groda, som satt och solade sig. Jag hade en käpp med mig, hvilken jag lyfte för att döda det oskyldiga djuret. Visserligen var jag ej ännu van vid denna slags »lek», men jag hade sett de större gossarne förstöra och döda alla slags mindre djur blott för ro skull, och hastigt grep mig lusten att följa detta dåliga exempel. Eget nog var det som om någon hållit min arm tillbaka och som hörde jag en klar stämma inom mig hviska: »Men, det är ju synd!» En stund blef jag stående med upplyftad käpp och funderade öfver betydelsen af denna inre stämma. Emedlertid försvann grodan, utan att jag tillfogat henne någon skada. Jag gick hem till min moder och frågade henne hvem det dock kunde vara, som, då jag ville döda djuret hade hviskat till mig ganska förnimbart: »Men det är ju synd,» oaktadt det alls icke fans någon i min närhet.

Min moder blef rörd vid dessa ord och svarade mig med allvarlig röst: Denna inre stämma kallas i allmänhet samvete; men jag skulle hellre vilja kalla den *Guds röst* i menniskosjälen. Den skall ljuda allt klarare och starkare inom dig, i samma mån du lyssnar till densamma och följer dess bud, och den skall

då alltid visa dig rätta vägen. Men om du är likgiltig för en sådan stämma, skall den småningom blifva allt svagare och till sist alldeles förstummas. Och du skall då stå ensam och famla i mörkret utan vägledare.

Det gäller ditt lifs lycka och välfärd att troget följa denna röst i ditt inre!»

Öfvers. af **A. R.**

Djurskydd i Kina.

Den lärde franske orientalisten *Julieu* har för några år sedan öfversatt ett berömdt kinesiskt verk: »Boken om belöningar och straff», hvilken säges vara skrifven af Lao Tsée, som dog 523 f. Kristus. I Kina betraktar man det som en god gerning, att ständigt låta omtrycka och utdela denna bok åt de fattiga; och det torde äfven vara ett godt innehåll i en skrift, som under så många århundraden fortfarande varit föremål för så mycken uppmärksamhet. Der finnas åtskilliga lefnadsregler, af hvilka många handla om menniskans förhållande till djuren, såsom t. ex. följande:

»Tvinga icke insekterna att öfvergifva sina gömställen, och skräm icke fåglarne, när de sofva i träden.»

»Visa mensklighet mot djuren.»

»Döda icke fåglarne: ungarne, som ännu äro i boet, vänta på fadrens och modrens återkomst.»

»Förstör icke fågelbon, och sönderslå icke äggen!»

»Fordra icke för stora ansträngningar af menniskor eller djur, och plåga dem icke!»

För att göra dessa lefnadsregler mera lefvande, meddelar boken äfven några små enkla berättelser, af hvilka vi här återgifva tvenne:

1. Förstånd och hängifvenhet hos ett djur.

Sin-Chun uppfödde i sitt hus en hund, som fäste sig vid honom med stor tillgifvenhet. En dag hade Sin-Chun fallit i sömn på en plats, der det växte tätt gräs. Ståthållaren i provinsen, som för tillfället befann sig på jagt, drog

förbi denna plats, och då han såg det täta grästäcket, lät han tända eld på det, emedan det hindrade honom att förfölja villebrådet. Hunden drog sin herre i kläderna och skakade honom våldsamt, utan att dock lyckas få honom vaken. Då han fann alla sina bemödanden fåfänga, störtade han sig i en bäck, som fans i närheten, och begaf sig strax tillbaka till sin herre, omkring hvilken han nu rullade sig, liksom ville han fukta gräset så, att det icke skulle kunna brinna. Detta upprepade han flera gånger och hindrade derigenom elden att så hastigt gripa omkring sig närmast husbonden, men slutligen blef hunden illa bränd och dog på stället.

Då Sin-Chun omsider vaknade, förstod han strax att djuret hade uppoffrat sig för honom; han fälde tårar af tacksamhet, tog den döda hunden i sina armar, svepte honom i ett stycke linne och begrof honom. På ståthållarens befallning kallades platsen: »den trogne hundens graf».

2. Moderskärlek hos ett djur.

En man som lefde i provinsen Ho-Nan, och hvilkens namn var Pou-Tschin, var mycket road af jagt. En dag klättrade han uppför ett berg och sårade en aphona med sin pil. Det stackars djuret utdrog med stor smärta pilen ur såret och lade sin lilla unge vid bröstet för att ännu en gång gifva den di. Då modren kände sina lifskrafter mer och mer aftaga, afbröt hon ett blad, formade det som en skål, hvarpå hon fylde den med den mjölk, som ännu fans qvar i hennes bröst och satte den vid sidan af ungen. Några ögonblick derefter dog modren under ömkliga skrik.

Pou-Tschin blef så gripen af denna syn, att han för framtiden afhöll sig från all jagt.

Öfvers. af A. R.

Lärkan.

»Sjung, du lilla lärka, höj din sång!
Lycklig du, jag tänker mången gång,
glädtigt kan du sjunga,
jubla kan din tunga,
du ej känner några bojors tvång.»

Blir dig kallt i nordens höga land,
ilar du till Medelhafvets strand,
får kring jorden fara,
vårens budskap vara,
och dig höja upp till himlens rand.

Kanske, när du sväfvar i det blå,
hör du goda englars stämmor då,
bär till alla zoner
se'n de klara toner,
som vi alla älska och förs'å.

Tag mig med uppå din himmelsfärd,
låt mig se den vida vida verld;
men om mor då gråter,
för mig genast åter
ned till hemmets kära, ljufva härd!

O. v. F.

LÄRKAN.

Musiken af Vilh. Stenhammar.

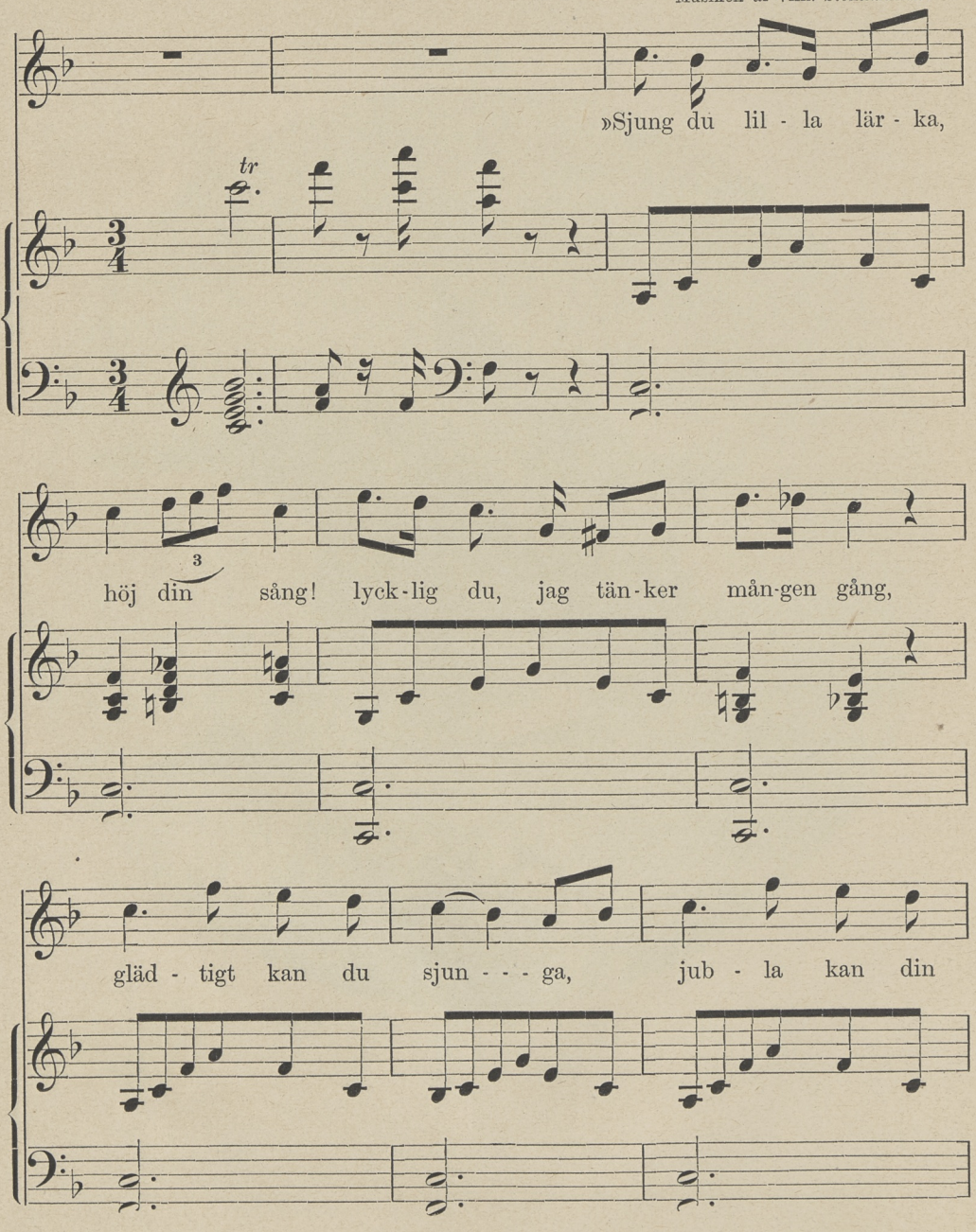

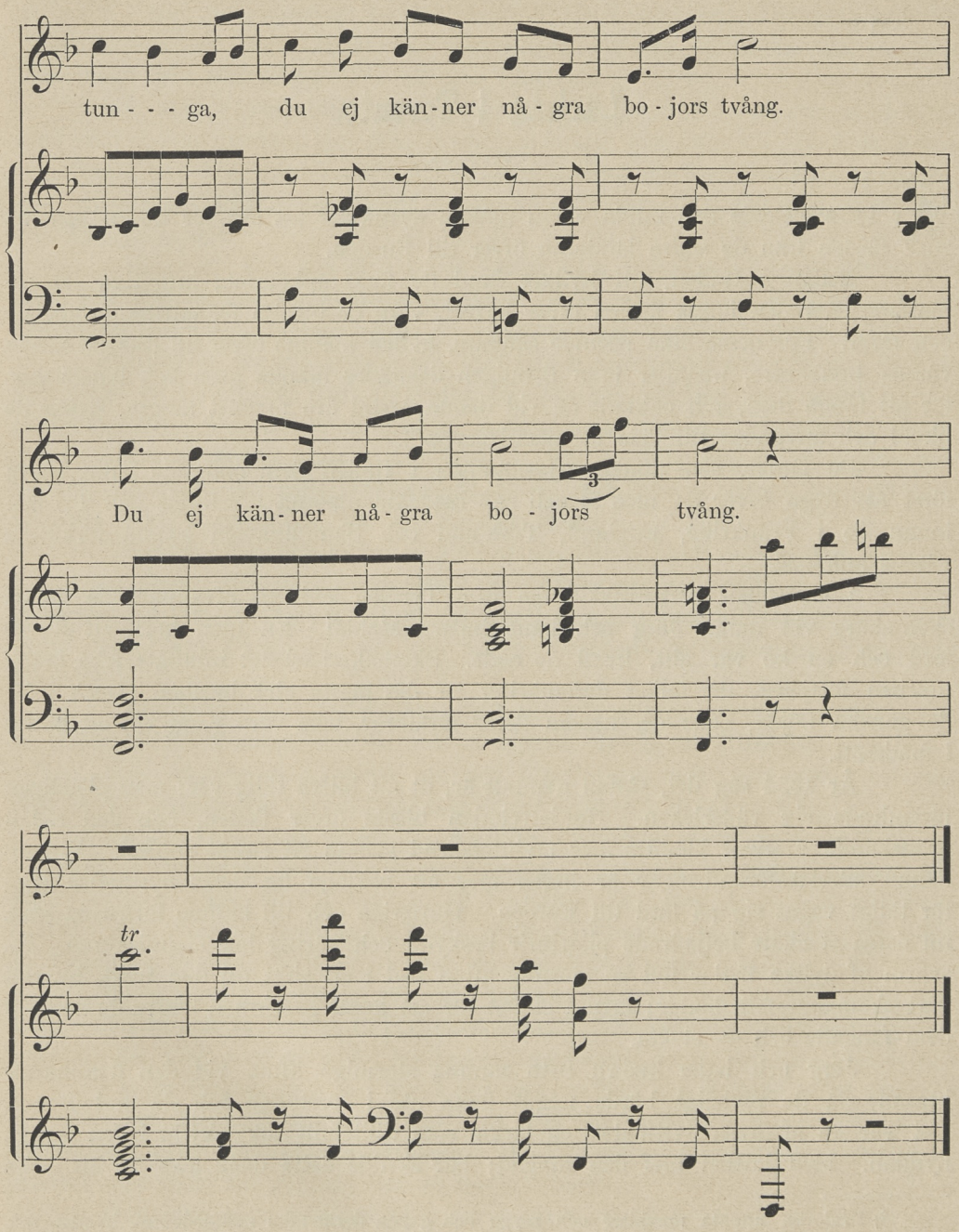
tun - - - ga, du ej kän - ner nå - gra bo - jors tvång.
Du ej kän - ner nå - gra bo - jors tvång.
3
tr

Lärkan i Torento.

År 1834 lockade den milda våren många flyttfåglar att allt för tidigt begynna färden från de södra länderna öfver till Europa.

Redan i Italien, till hvilket land de först ankommo, hungriga och utmattade efter den långa färden öfver hafvet, voro de utsatta för talrika förföljelser och faror. För dessa små resande sångare, hvilka komma öfver till Europa såsom vårens budbärare, utställer man nemligen derstädes många garn och limstänger, för att fånga dem, och oaktadt de vid denna årstid äro mycket magra, stekas de likväl och användas till föda åt menniskorna*).

De fåglar, som undgå nyssnämnda i Italien dem mötande faror, hafva först att flyga öfver de med is och snö betäckta alperna i Schweiz och Tyrolen innan de i Frankrike, England, Tyskland och Skandinavien kunna förkunna vårens ankomst.

I en sådan bergstrakt i det öfre Tyrolen lefde på ofvannämnda tid en skomakare vid namn Jörg och hans hustru Maidai. En liten koja, ett stycke jord och en ko var allt, hvad de egde. Skomakeri-arbetet inbragte icke heller mycken förtjenst, då folket deromkring för det mesta gick barfota. Dock lefde de ganska nöjda, enär de, liksom deras föräldrar, icke voro vana vid ett bättre lefnadssätt.

År 1834 såg det, såsom nämndt är, ut att blifva tidig vår; men plötsligen förändrade sig väderleken. Nordanvinden blåste öfver fjellen, och den redan grönskande marken kläddes åter i vinterskrud genom ett starkt snöfall. Vid sådana väderleksförändringar är ingen mer att beklaga än dessa flyttfoglar, som för tidigt vågat sig på färd till Europa. Hungriga och till hälften förfrusna söka nu dessa stackars befjädrade pilgrimer beskydd och näring hos menniskorna. En svärm af dylika fåglar föll en stormig afton ned i ett slott uti den trakt, hvarest vårt skomakarefolk bodde; men i stället för att finna gästfrihet, blefvo de flesta af dem fångade och — stekta.

Jörg och hans hustru suto samma stormiga afton vid den flammande brasan, då de plötsligt hörde något flaxa ute i förstugan och slå mot dörren. Det var en af dessa flyttfåglar, en lärka, som tillitsfullt sökt skydd i den fattiga hyddan. Med lätthet blef den fångad; här skedde detta dock icke för att steka

*) Svalorna uppäta muskiter och mygg och gagna derigenom menniskorna, hvadan det, äfven ur den synpunkten sedt, är högst illa att förfölja och döda dem.

det lilla djuret, utan tvärtom för att vänligen vårda detsamma. Snart tycktes ock lärkan märka, att man mente väl med henne, och hon såg liksom med innerlig tacksamhet med sina kloka ögon på sina välgörare.

Då vädret åter blef mildt, och lärkan fick se solen och den blå himlen samt den gröna marken, blef hon visserligen orolig och ville ut. Dock fann hon sig snart i sitt öde, och liksom om hon hade förstått att hon borde glädja de vänliga menniskor, hvilka hade tagit sig henne an i nöden, lät hon dem snart höra sina ljufliga sånger.

Sommaren gick och den kalla vintern kom. Det hade begynt att gå allt mer och mer utföre för skomakarefamiljen; intet arbete, ingen förtjenst erbjöds, och innan våren kom tillbaka, hade de måst sälja sin förnämsta klenod, kon.

När våren började infinna sig, blef lärkan åter orolig och ville ut. Då sade Jörg: »Se på Luley!» så hade de kallat fågeln; »hon vill draga mot norden. Huru skulle det vara, Maidai, om vi ock gjorde detsamma? Nöden blir ständigt större, så att vi knappt kunna hålla ut här längre. Vill du följa mig, om resan går öfver hafvet». Hustrun såg något öfverraskad på sin man, men i hennes klara blå ögon stod att läsa: »Hvar du är, der vill jag ock vara.»

Tyrolarne utvandra sällan och blott när den yttersta nöd tvingar dem att lemna sitt sköna, älskade fädernesland. Men nöden var nu verkligen stor för skomakarefolket, och slutet blef, att de sålde sitt lilla hus med tillhörande jord. Förutom deras lilla förråd af mat och kläder medförde de ingenting utom deras kära fågel.

I Frankrike slöt sig det äkta paret till ett sällskap utvandrare, med hvilka de ankommo till Bremen, och derifrån inskeppade de sig till Amerika.

Som en klenod bevarade de den lilla lärkan under hela resan; hon var dem en kär påminnelse om det aflägsna hemmet mellan Tyrolens berg.

Då de voro nära målet för sin resa, öfverföllos de af en svår storm, så att skeppet strandade vid S:t Laurents-bugten. Många af utvandrarne funno sin död i böljorna; men en del räddade sig i båtarne och bland dessa Jörg och hans hustru. Allt hvad de för öfrigt lyckades rädda var lärkan. Snart derefter uppnådde de Torento i Kanada, en temligen stor stad, med en engelsk guvernör.

En beskedlig landsman tog dem här om hand, och genom hans hjelp lyckades det Jörg att få hyra en liten skomakarebutik. På husets framsida, som låg mot morgonsolen, slog Jörg en spik i fönstret och upphängde derpå buren med Luley uti.

Fågeln tycktes finna sig väl i den nya verlden och helsade äfven här våren med sina sånger. Kanadas skogar hysa inga sådana sångare: fåglarne der hafva praktfulla fjädrar men sakna sångstämma; den lilla lärkan deremot egde ingen yttre skönhet men hade till gengäld fått en ljuflig stämma.

Huru ofta hade icke det äkta paret gladt sig öfver att de antagit sig lärkan i hennes nöd och fört henne med sig äfven hit; hon var dem till stor tröst

och uppmuntran, och blef dem nu också till en rik inkomstkälla, i det att folk i städse växande antal strömmade till boden, för att höra den främmande fågeln sjunga.

Tyrolarens bod blef alltså snart en af de mest besökta i Torento, och Jörg fick flera beställningar än han kunde utföra.

Att han således småningom blef en välmående man, derför hade han till stor del att tacka sin lilla lärka. Han var flera gånger frestad att sälja fågeln, i det ganska betydliga summor bjödos honom för densamma, men han hade hittills alltid motstått frestelsen och blef derför hvarje gång belönad med en glad blick af sin hustru, hvilken betraktade Luley som en medlem af familjen och dessutom menade, »att den, som af vinningslystnad sålde ett troget husdjur, derigenom frånsade sig himlens välsignelse.»

Men en sommarmorgon, då lärkan åter slog sina drillar, kom guvernören resande der förbi och blef så hänryckt af sången, att han bjöd skomakaren omkring 500 kr. för fågeln.

Var det till följd af den stora vördnad, han hyste för den förnäme herrn, eller greps måhända mäster Jörg af en lumpen vinningslystnad just nu, då han icke mera var i verkligt behof af dessa penningar? Nog af, han sålde lärkan, den lilla trogna familje-vännen.

Då hans hustru, som för tillfället var frånvarande, kom tillbaka, blef hon alldeles otröstlig och menade, att deras skyddsengel nu var borta. Också Jörg ångrade snart hvad han gjort, och hade gerna gifvit allt det kalla guldet tillbaka, om han blott kunnat återfå den lilla kära fågeln.

Men äfven lärkan satt sorgsen i en glänsande bur hos sin nye herre, uti ett stort vackert rum, der hon fick den bästa och rikligaste föda; men detta oaktadt lät hon icke höra en enda ton.

Det såg verkligen ut, som om lyckan öfvergifvit skomakarefamiljen, sedan lärkan var borta. Hustrun gjorde ofta mannen förebråelser för det han hade sålt fågeln, och dermed var den fordna enigheten emellan det äkta paret bruten; men icke nog härmed. En mulen oktoberdag år 1837 sågo de förbigående, att boden hos den eljest så flitige skomakaren var stängd, och man undrade öfver hvad detta kunde betyda.

En jägare från trakten hade beställt ett par stöflar hos Jörg och skulle visa honom sitt gevär. Detta var olyckligtvis laddadt; skottet brann af och sårade Jörg allvarsamt. Blek, vanmäktig och blodig låg han der, och hans hustru trodde, att han aldrig skulle vakna till lif igen. Ingen man! ingen lärka! Hon kände sig alldeles ensam och öfvergifven på jorden. Dock det var blott en svimning, hvaraf mannen öfverväldigats; han hade fått skottet i skuldran, och läkaren, som nu kommit tillstädes, gaf hopp om hans vederfående.

Styrkt af hoppet, vårdade hon sin man så ömt, att han, understödd af sin kraftiga natur, snart begynte blifva bättre. Sin venstra arm kunde han dock icke

på länge begagna och således icke genom arbete förtjena någonting. Också honom tryckte nu den känslan, att han med lärkan hade bortjagat sin »skyddsengel».

För att trösta både sig och sin man begaf sig hustrun slutligen en dag till guvernören, kastade sig för hans fötter och bad, att han måtte återtaga penningarne och gifva henne fågeln tillbaka.

Rörd af hvad qvinnan berättade, gaf guvernören henne fågeln åter, utan att vilja emottaga penningarne, och sände dessutom till den sjuke skomakaren sin egen läkare, genom hvilkens skickliga behandling han inom ett par månader blef fullkomligt återställd och duglig till sitt förra arbete.

Knappt såg lärkan sig åter i den tarfliga buren hos sina gamla vänner, förr än hon bröt sin tystnad. Hennes silfverklara stämma ljöd återigen, alla förbigående beundrade ånyo sin lilla älskling, och ännu många vårar hördes lärkans vackra sång i Torento.

Tyrolaren önskar alltid att, om möjligt, återvända till sitt kära fädernesland. Och då nu Jörg och hans hustru ansågo sig hafva sparat samman tillräckligt, begynte också de att tänka på hemresan.

Men deras kära lärka upplefde icke denna. Plötsligt begynte hon gifva blott halfhöga toner ifrån sig; det var hennes svanesång; ty strax derpå sjönk hon ned och dog.

De begge makarne ärade tacksamt hennes minne, genom att låta på ett prydligt sätt uppstoppa henne, hvarefter de förde henne med till Europa.

Med sin lilla sparpenning kommo de lyckligt tillbaka till sitt hem mellan Tyrolens fjell, hvarest de köpte sig ett gästgifveri med någon jord, och här lefde den förr så fattige skomakaren och hans hustru i många år som en af de mest välmående familjer i hela trakten.

I deras förnämsta rum såg man under en glaskupa mellan två blomsterbuketter den uppstoppade lärkan. Den står der i sin sedvanliga ställning, med halsen vänd litet åt sidan, näbbet, hvarifrån så ljufva toner strömmade ut, riktadt mot höjden och vingarne utsträckta, liksom då folket i Torento en gång beundrade henne. Nederst på kupan är fästadt ett stycke papper, hvarpå följande ord stå att läsa: Denna lärka, fångad i Tyrolen och derifrån medförd till Amerika, dog derstädes allmänt saknad den 14 Mars 1843, efter att under loppet af nio år genom sin sång hafva bragt sina egare till välstånd och gladt hela Torento.

Öfvers. af **J. V.**

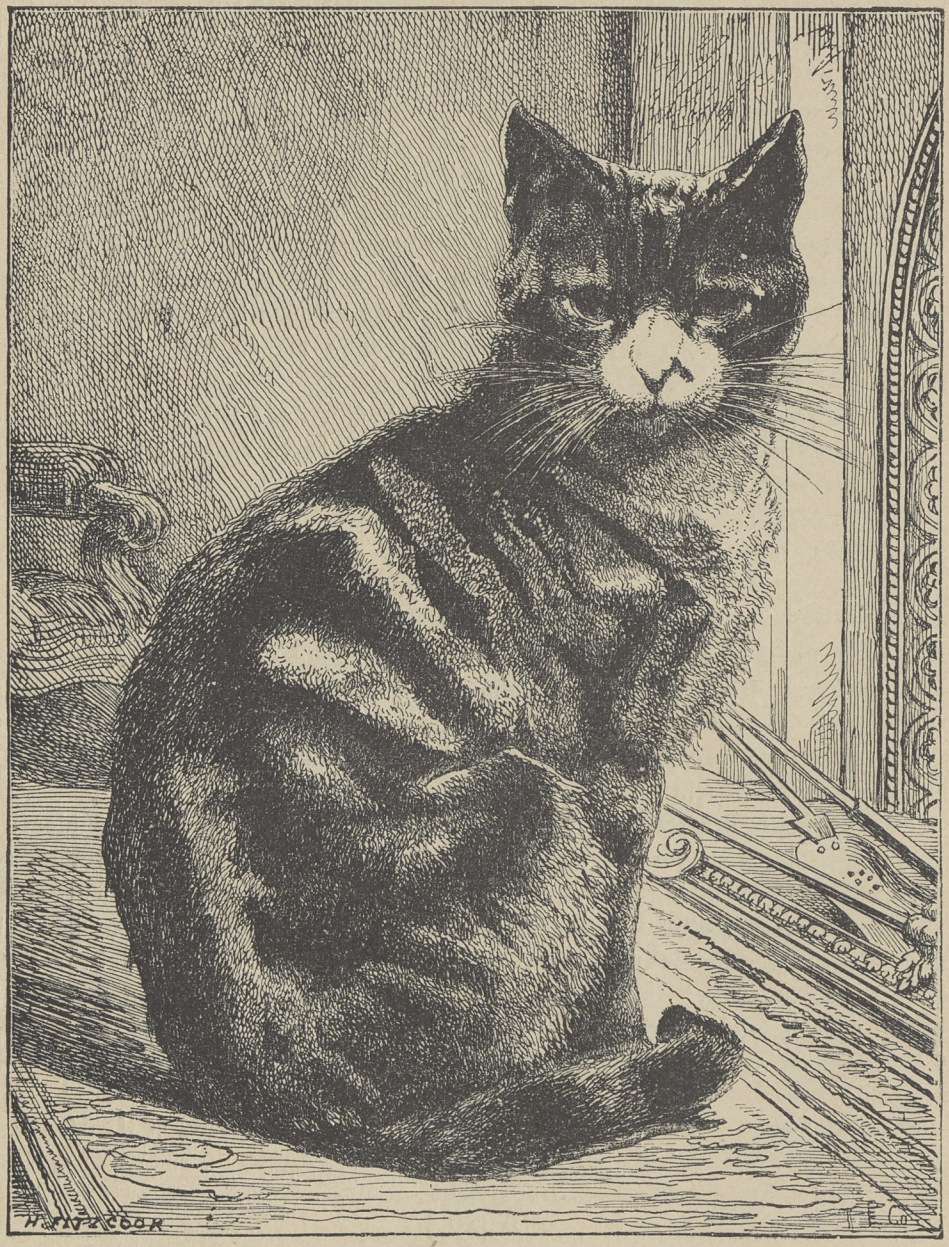

Mirza.

(Af Benedicte Arnesen-Kall.)

Går det icke dig liksom mig? Du får visst höra många historier om att katten är ett falskt djur, och att man aldrig kan lita på en katt och dylikt?

Det är mycket förtal i dessa historier. Det är ganska säkert, att katten klöser det barn, som rycker honom i svansen, och att han fnyser och hväser, när man klämmer honom i dörren. Men vi menniskor försvara oss ock när man vill göra oss förtret, och barnet kan ju låta bli att retas med katten. Var du blott god emot misse, så skall du få se, hvilken präktig lekkamrat han är. Gif honom en liten skål med söt mjölk hvarje dag vid bestämd tid, så skall du få se huru precist han anmäler sig och huru glad han tackar dig genom att spinna för dig, och huru god och hängifven han blir.

Detta gäller nu om katter i allmänhet. Men det jag egentligen ville berätta dig, är en liten historia om en katt, hvars namn var Mirza. Han är nu längesedan död, och den lilla flickan som han höll så kär och hvars lif han räddade, var redan en äldre qvinna, då hon för tjugutre år sedan berättade mig historien i Italien. Jag vet icke om hon lefver ännu, men jag vet att minnet af Mirza hålles i helgd och ära i hennes slägt.

Du vet nog att, i de länder, hvarest det finnes stora, starkt framvällande floder, dessa ofta under vårtiden förorsaka öfversvämningar, hvilka kunna vara mycket farliga, isynnerhet för fattigt folk, som bor i låga tarfliga små hyddor, och icke i höga palatser af sten. Man tager det icke så noga med bostaden i de sydliga länderna, ty luften är mild och man lefver mera utanför än inuti boningshuset. Har man ett kastanje- eller ett oliveträd och några vinstockar i trädgården, har man råd till att emellanåt köpa sig en rätt makaroni, så anses man allt för en behållen man. Den unge färjmannen Aniello ansåg sig ock så, ehuru hela hans förtjenst endast bestod i de dricksspenningar, han fick af resande eller vägfarande folk för det, han satte dem öfver Aniofloden eller Teverone, som den ock kallas. Du har måhända läst eller hört omtalas, att Aniofloden bildar flera vackra och mycket besökta vattenfall. Men, hvad du troligen icke har läst eller hört talas om, är, att nämnda flod är mycket våldsam och ostyrig, en rigtig upptågsmakare bland Italiens floder, oaktadt han icke sjelf är särdeles stor och slutar alla sina upptåg med att falla ganska långsamt ut i Tibern.

Aniello hade således sin förtjenst af att sätta folk öfver floden på det ställe, der detta var möjligt. Då företaget befans lönande, bygde han med egna

händer en liten hydda i närheten af färjstället. Han lade dock af försigtighet denna några bösskott högre upp på land. Men lågt låg den ändock, ack, mycket för lågt, som du snart skall få höra.

I den lilla hyddan lefde Aniello högst förnöjd med sin hustru Theresa, hvilken flätade halmflätor till hattar och trädde perlband och paternosterband, som hennes biktfader invigde, och hvilka hon, när tillfälle dertill gafs, sålde till sådana resande, hvilka gerna ville hafva små minnen med sig från de skilda trakter, de besökt under sin resa. Såsom fattigt folk betraktadt, hade de en ganska god ställning, och deras lycka förökades ännu mera, när Gud — eller såsom de uttryckte sig: den heliga jungfrun — skänkte dem en liten flicka, hvilken naturligtvis var deras ögonsten och låg i en vagga, prydd med rosenband och så fin, att intet herrskapsbarn behöft skämmas för att begagna den. De kallade den lilla flickan Rafaëlla efter det helgon, på hvars namnsdag hon var född, och de gladde sig hjertligt öfver att den tid skulle komma, då hon istället för att ligga i vaggan, skulle kunna först krypa och sedermera springa omkring i den lilla stugan.

I Italien är man, dess värre, icke i allmänhet god emot djuren, åtminstone var man det icke på den tiden. Theresa, Aniellos hustru och den lilla Rafaëllas moder, utgjorde dock ett undantag från regeln. Hon hade en gång räddat en katt, som några elaka gossar velat på ett obarmhertigt sätt afdagataga. Katten hade hon sedan behållit, och då densamma någon tid efter Rafaëllas födelse fick ungar, behöll Theresa den vackraste af dem, och de öfriga dränkte Aniello så hastigt som möjligt i den förbiilande strömmen.

Theresa hade en gång, innan hon blef gift, läst eller hört talas om ett österländskt äfventyr, hvari mycket taltes om en prins vid namn Mirza. Det var ett vackert namn. Det stod lyckligtvis icke i almanackan, ty i sådant fall hade hon icke vågat välja det, emedan hennes biktfader skulle ogillat det och pålagt henne sträng botgöring, om hon gifvit ett af helgonens namn åt en stackars katt. Men nu var det intet hinder för, att hon kunde kalla honom Mirza.

Katten lydde snart sitt namn, och oaktadt han var en liten odygdsmakare, när han kunde få fatt i Theresas halmflätor eller silkestråd, var det dock hans största förnöjelse att ligga i vaggan vid lilla Rafaëllas fötter eller sida. Barnet älskade den lilla katten, och katten älskade barnet. De två kommo utmärkt godt öfverens, ehuru vi må bekänna att Mirza någon gång tillegnade sig en bit af den skorpa eller det uppblötta bröd, som Rafaëlla hade fått att suga på, för att ligga stilla, tills hennes moder fick tid att syssla med henne.

Aniello tyckte icke rigtigt om, att barnet sällskapade så mycket med katten. »Du behandlar honom ju liksom vore han vårt eget barn,» sade han emellanåt till hustrun. »Tänk om han en gång bet af strupen på vår Rafaëlla.» »Det gör han icke,» svarade Theresa lugnt. »De två äro så goda vänner,

jag vill icke skilja dem åt. Mirza är dessutom både klok och snäll. Det har jag sett, ty då Rafaëlla för någon tid sedan var nära att falla ur vaggan, satte hon sina framfötter upp mot vaggan, på det den åter skulle komma i jemnvigt. Jag stod och såg derpå, och hade lätt kunnat taga Rafaëlla, men det roade mig att vara vittne till Mirzas klokhet och omtanke för vår lilla flicka.

Det hade blifvit vår. Men det var ingen glädjebringande vår, ehuru mandelträden blommade och solen sken varmt på de i fjerran belägna fjellspetsarne. Det var just olyckan, att solen sken så varmt. Dervid smälte de stora snömassorna på bergen allt för hastigt, och Aniofloden, som redan i förväg gjort åtskilliga kullerbyttor af ysterhet och jubel öfver allt det vatten som strömmade till den, blef till sist alldeles vild och gick öfver alla bräddar. Den steg och steg. Den kände hvarken mål eller gränser. Af Aniellos färjställe var hvarje spår försvunnet. Nu nådde det beständigt stigande vattnet hans lilla hydda. Hvad det blef af Aniello och hans hustru har man aldrig fått veta. De drunknade sannolikt. Men vaggan med den lilla flickan och Mirza flöt med strömmen såsom ett annat litet fartyg. I början sofvo de begge två. Men då Mirza fick den första duschen af vattnet, for hon upp, och jamade ömkligt. Då vaknade Rafaëlla, hvilken naturligtvis icke hade minsta begrepp om faran, men likväl instämde i sin lekkamrats klagan och skrek af alla krafter. Mirza, deremot, insåg faran. Hon hade icke lust att sjelf drunkna eller att låta Rafaëlla undergå ett sådant öde. Hon reste sig så högt hon kunde. Hvarje gång vaggan lutade åt den ena sidan och var nära att kantra, sprang hon till motsatta sidan för att frambringa jemnvigt, och dermed fortfor hon modigt och oafbrutet, intilldess vaggan drefs mot land, hvarest några medlidsamma menniskor, hvilka från en höjd åsett kattens kamp för barnets och sitt eget lif, räddade begge.

I Italien tror menige man fullt och fast på underverk. Den omständigheten, att barnet och katten blefvo räddade i en liten skröplig vagga, hvilken den starka strömmen bortförde, syntes ju ock underbar. Utan att fördjupa mig vidare häruti, vill jag till slut blott berätta, att man var utomordentligt god emot den lilla på ett så märkvärdigt sätt räddade flickan, hvilken man ansåg stå under madonnans särskilda beskydd. Då namnet Rafaëlla af Theresa var broderadt på flickans kläder och lakanen i vaggan, blef hon kallad så. Hon fick ock behålla sin kära katt, hvilken fortfarande fick heta Mirza; ty äfven detta namn var sydt på det röda silkesband, hvarmed den stackars Theresa hade prydt sin lilla dotters lekkamrat.

Då all forskning efter föräldrarnes öde var förgäfves, och man alltså måste antaga att färjmannen och hans hustru hade drifvits af Aniofloden i Tibern och genom denna ut i hafvet, sköt man tillsammans penningar för

Rafaëllas uppfostran. Hon fick af några nunnor lära allt slags fint handarbete, och blef så skicklig deri, att hon, ehuru ännu ganska ung, blef kammarjungfru hos en förnäm fru, hvarest hon och hennes kära Mirza hade det utmärkt godt, intilldess hon vid tjugo års ålder blef gift med en välmående vingårdsodlare i närheten af Terni. Det är der vi hafva besökt henne och hört berättelsen om hennes märkvärdiga räddning genom Mirza.

»Mirza brydde sig aldrig om någon annan än mig,» sade hon med en suck, i det att hon slutade sin berättelse. »Signora håller visst mycket af katter, efter ni så tålmodigt har hört på mig?»

»Jag håller af alla Guds lefvande skapelser,» sade jag småleende, »och jag tror fullt och fast, att en hvar af dem har sin betydelse och gör nytta i den stora verldshushållningen. Då er moder, efter grannarnes berättelse, var god mot den lilla katt, som låg i er vagga, drömde hon visst icke om, att denne en gång skulle rädda hennes älskade barn. Och det har dock Mirza gjort.»

Med dessa ord tackade jag Donna Rafaëlla för hennes berättelse och fortsatte derefter min resa till vattenfallen vid Terni, hvilka voro målet för vår utflygt.

Öfvers. af **J. V.**

Hunden.

Naturforskaren Brehm yttrar i sitt zoologiska arbete »Däggdjurens lif» följande ord om hunden:

»Det finnes ej något annat djur, hvarom vi med större skäl än om hunden kunna säga, att ingenting annat än saknaden af språket skiljer det från menniskan. Intet djur har i lika hög grad som hunden skänkt oss bevis på förstånd, eftertanke, minne, slutledningsförmåga, inbillningskraft eller till ock med sedliga egenskaper; och intet har så väl som han förtjent att ofta framställas såsom mönster för menniskan. Osviklig trohet och tillgifvenhet, vaksamhet, mildhet, tjenstvillighet och vänlighet äro grunddragen i hundens andliga väsen, men ingen hund förenar hos sig alla dessa egenskaper i lika hög grad, hos den ene framträder företrädesvis ett drag, hos den andre ett annat, och uppfostran gör härvid mera än man i allmänhet antager. Endast goda menniskor kunna uppfostra goda hundar.»

Hvad sålunda yttrats om hundens egenskaper bestyrkes af mångfaldiga tilldragelser i lifvet, af hvilka vi här nedan endast vilja anföra några få.

Man har nemligen oräkneliga exempel på att hundar hafva lemnat värdefull hjelp vid olyckstillfällen. Vid eldsvådor, synnerligen i England, användas ofta hundar för att genom sin fina lukt och instinkt uppspåra menniskor i de af elden angripna husen, och blifva sålunda ofta medel till räddning af menniskolif. Om St. Bernhardshundarne, hvilka gå ut för att söka förolyckade menniskor under snön, är mycket skrifvet. Likaså om Newfoundlandshundarne, hvilka genom sin styrka och sin lätthet att simma räddat många menniskor från att drunkna. Vid skeppsbrott har det ofta händt, att en sådan hund har simmat i land med en lina (såsom till exempel vid det engelska transportskeppet »the Harponeer's» strandning år 1816), och har genom att sålunda åstadkomma förbindelse mellan skeppet och kusten frälsat en del af manskapet; man har ock sett sådana hundar simma ut från land och hemta de skeppsbrutna, en och en i sänder, in till kusten. Fårhunden är mycket verksam när oväder inträffar. Han söker då på allt sätt samla den spridda hjorden och föra den hem. Så händer det ock, att han vid olyckstillfällen kan blifva till ovärderlig hjelp för menniskor. Under vintern 1795 var en son till fåregaren Boulstead i Cumberland ute för att se till sin faders hjordar, då han föll omkull och bröt sitt ena ben. Dagen led mot sitt slut, och han befann sig flera engelska mil från hemmet i en öde trakt, hvarest han visste att ingen skulle höra hans rop om hjelp. I denna pinsamma belägenhet fann han på att inlinda sin vante i en näsduk, hvilken han knöt kring hundens hals, i det han befalde hunden att gå hem. Hundar af denna race äro vana att åtlyda sin herres minsta vink. Med otrolig hastighet sprang djuret åstad, nådde hemmet och skrapade otåligt på dörren. Den unge mannens föräldrar blefvo oroliga då de sågo hunden komma allena och blefvo det ännu mera då de undersökte näsduken, som var bunden om hundens hals. Emellertid kände det trogna djuret väl sin pligt, ty det gjorde sig all möjlig möda för att draga föräldrarna med sig, och visade dem jemte flera andra medhjelpare vägen till det ställe, hvarest den skadade unge mannen låg på den kalla jorden, men hvarifrån han nu snart blef buren till sitt varma hem.

Det är väl bekant, att hunden mången gång bevarar en orubblig trohet mot sin herres döda kropp, hvilket ofta har visat sig, till exempel på valplatsen. I Helwetly-bergen bevakade en hund i fulla tre månader liket af en förolyckad ung konstnär, hvilken händelse är besjungen både af Walter Scott och af Wordsworth. Ännu ett annat exempel vilja vi här anföra, nemligen en vaktelhund, som i två à tre år var oskiljaktig från en graf på St. Bride's kyrkogård i London. Han satt på sin post, huru sträng än kölden var, i störtregn och starkt solsken; en välvillig dödgräfvare gaf honom dagligen föda och inrättade slutligen för honom en bostad, med ett litet tak öfver, till skydd mot oväder.

Man vet, huru svårt det mången gång är att kunna aflägsna en trogen hund från en sjuksäng, ett dödsläger, och detta gäller oftast de käckaste djur, hvilkas lust det eljest är att ströfva omkring i det fria. Icke sällan är hunden den som sörjer mest vid båren.

Det var icke blott i forntiden, som hundar följde sina herrar i fängelset och till schavotten; äfven från nyare tiden känner man många liknande exempel. En liten hund, som tillhörde Maria Stuart, kom obemärkt in i den sal, hvarest drottningen blef halshuggen. Efter att hafva öfvervarit denna förskräckliga tilldragelse ville djuret icke lemna kistan, hvari liket var lagdt, och dog af sorg två dagar efter begrafningen.

Kort före Robespierres fall blef en ansedd öfverhetsperson dömd till döden. En präktig fågelhund var hos honom, då han blef gripen, men han fick icke lof att komma in i fängelset. Han satte sig då utanför och väntade der troget; af medlidsamhet tillät understundom en af fångvaktarne honom att få se sin herre. Den dag då domen fäldes, hade hunden inträngt i rådsalen och

låg vid sin herres fötter. Också till afrättsplatsen följde han honom; knifven faller, men hunden vill icke lemna den liflösa kroppen. En vän till den afrättade förde hunden med sig hem, men om natten lyckades han att komma ut och söka rätt på sin herres graf; den andra och tredje natten gick det på samma sätt. Hunden ville icke lemna stället och afslog all föda; med framfötterna uppref han jorden, som om han trodde sig på detta sätt kunna nå föremålet för sin längtan, till sist finner man honom en dag död vid grafven.

Rörande är hundens tillgifvenhet för barn. Det är ganska vanligt att hundar störta sig i vattnet för att rädda barn från att drunkna. För några år sedan inträffade i granskapet af New-York att eld fattat i kläderna på en liten flicka. En engelsk bulldog, med hvilken flickan var ensam i rummet, hade redan lyckats afrifva en del af de brinnande kläderna, och hundens egare var viss om, att han skulle hafva räddat det stackars barnet, om icke barnets moder hade rusat in och i förtviflan lyftat upp det i sina armar och derigenom hindrat djurets hjelpsamma verksamhet.

En liknande varm känsla för barn var förmodligen orsaken till följande, rätt löjliga uppträde: på teatern i Woolwich spelades år 1858 dramat »Jessie Vere»; man hade hunnit till den scen i tredje akten, der modren försvarar sina två barn emot en lejd bandit, då plötsligen en stor Newfoundlandshund, hvilken på ett eller annat sätt kommit in på teatern, ilar till hjelp, i det han ifrån åskådarnes platser rusar in på scenen, bort emot den person, hvilken föreställer banditen, och kastar honom till jorden.

Medlidsamhet är en af de känslor man icke kan frånkänna hunden. Med huru mycket tålamod och försigtighet vårdar han icke ofta blinda personer! Det synes, som om han vore mäktig att känna förbittring och förtrytelse vid åsynen af orättfärdighet och elakhet; sålunda har man exempel på, att hundar angripit kuskar för det, att de obarmhertigt piskat hästar, som varit oförmögna att draga det alltför stora lasset. Det är icke ovanligt att en hund burit föda till en sjuk kamrat, som sjelf varit urståndsatt att skaffa sig någon sådan. När en engelsk läkare en gång hade botat en sjuk hund, som han funnit på gatan, kom hunden enligt hvad det berättas, kort derefter till samme läkares dörr, medförande en annan hund, hvilken led af samma åkomma, för hvilken han sjelf nyligen blifvit botad. Att Newfoundlandshundar hjelpa andra djur, som äro i fara att drunkna, är icke sällsynt; de rädda till och med katter, äfven om dessa sätta sig till motvärn, af brist på tillit till sina räddare.

För sina ungar när tiken stor ömhet; när de födas på ett främmande ställe, bär hon de små hem, en och en i sänder, milslånga vägar, hvilken ansträngning ofta kostar henne lifvet. Hundar företaga icke sällan de mödosammaste vandringar, för att söka spåret af deras herre. Det kan synas otroligt, hvad som berättas om pudeln Moffino, hvilken följde en soldat under Napoleons fälttåg i Ryssland 1812. Vid Beresina blef han skild ifrån sin egare, men skall i ett högst eländigt tillstånd hafva återfunnit honom i hans hem. Men nu har man i senare tider fullkomligt säkra meddelanden om nästan lika fabelaktigt långa vägsträckor, som tillryggalagts af hundar, för samma ändamål. Härom läses i »Repertorium der Thierheilkunde» (Stuttgart 1879) följande ur »Moniteur universel» hemtade berättelse: »För kort tid sedan kommo till zoologiska trädgården i Bois de Boulogne från Dresden några utmärkt vackra pudlar, bland hvilka var en svart, som egaren, en man i Dresden, hade sålt föregående vecka. Kort efter ankomsten till Paris sprang den svarta pudeln bort, och man hörde icke någonting om den förr än tre veckor derefter, då direktören för trädgården, Geoffroy de St. Hilaire fick bref från sin handelsvän i Dresden, hvari denne meddelade honom, att den omnämnda hunden för två dagar sedan hade infunnit sig hos sin förre egare, hvilken nu icke för något pris ville skilja sig ifrån honom. Det stackars djuret hade, för att komma hem, måst tillryggalägga en väg af öfver 200 mil.»

Ja, det är icke underligt, att det uppstått en hel litteratur rörande hunden,

ty af skapade lägre varelser är det hunden, som i andligt hänseende står menniskan närmast, till och med ofta framför henne, när det gäller trohet och uppoffring, hvilket ock en fransk författare har uttryckt sålunda: »Det bästa, som finnes i oss, är det vi ega gemensamt med hunden.»

Ett djur som är begåfvadt med så ädla egenskaper, har naturligtvis alltid haft många vänner. Om å ena sidan dess hängifvenhet ofta blifvit lönad med otacksamhet, har den å andra sidan icke sällan varit föremål för menniskans varmaste, understundom för långt drifna känslor af tillgifvenhet och beundran. Bland alla klasser i samhället, och icke minst bland furstar, krigshjeltar, vetenskapsmän och stora diktare, har hunden i alla tider funnit gynnare, som satt högt pris på dess trohet. Namnen på Newton's, Walter Scott's, Ch. Dickens, och många andra berömda mäns favorithundar hafva öfvergått till efterverlden på grund af den ömsesidiga tillgifvenhet, som funnits emellan dem och deras egare.

Synnerlig uppmärksamhet bland historiskt bekanta djur förtjenar Boatswain, en newfoundlandshund, hvilken tillhörde den engelske skalden, Lord Byron, och som hade vunnit hans hela hjerta. I flera år var han Byrons trogne följeslagare på alla hans vandringar. För att pröfva hans tillgifvenhet och förstånd, företog sig skalden stundom att på sina ensamma segelturer glida ned från båten i vattnet. Boatswain hoppade då hvarje gång i sjön, grep sin herre i kläderna och samm med honom till närmaste strand, hvarest han släpade honom i land och visade alla tecken till stolthet och glädje öfver att, såsom han trodde, hafva räddat hans lif. År 1808 dog hunden plötsligt, och Byron var otröstlig. »Boatswain är död», skrifver han i ett bref till herr Hodgson; »han led mycket, men bevarade sin naturs hela mildhet intill slutet, nu har jag mistat allt, hvad jag hade kärt, utom gamle Murray!» I sin öfverdrifna kärlek till denna hund lät Byron begrafva honom i trädgården vid Newstead, uppreste ett monument öfver honom, och prydde det med några vackra rader såsom inskrift, i hvilka tyvärr författarens bekanta tungsinthet och bitterhet mot menniskor äfven finner sitt uttryck, när han till exempel utropar: »Blott *en* vän har jag egt — och han hvilar här!»

Ofvanstående berättelser hafva uteslutande rört hundar i främmande länder; och vi vilja derför nu äfven anföra ett par fall, bland många andra, der man jemväl inom vårt land hos hundar funnit tydliga bevis på förstånd samt synnerlig tillgifvenhet och trohet. Begge dessa fall inträffade för omkring 30 år sedan; det ena i Stockholm, hvarest vid den tiden, såsom äldre personer ännu torde minnas, en hund under loppet af flera år uppehöll sig vid en graf å Maria kyrkogård utan att, vare sig med godo eller ondo, kunna förmås att lemna sin der intagna plats. En i närheten boende djurvän försåg honom med föda, till dess han slutligen uppgaf andan å sin herres graf.

Den andra händelsen timade i en af våra landsbygder, och berättelse derom finnes intagen i tidskriften »Djurvännen» för September månad 1878, hvarest den

har följande lydelse: »I en skogsbygd i Småland låg prostgården D...., der man som vallhund för fåren hade en storväxt och stark hund, hvilken i flera år hvarje sommar hade varit fårens vaktare och försvarare, hvarför han ock hade erhållit namnet »Herden» och segrande bestått mången dust med både vargar och räfvar samt derjemte för sitt lugna och fromma sinnelag var älskad af prostgårdens hela befolkning. En afton i slutet af september månad kommo fåren som vanligt hem, men till allas sorg saknades deras herde. I följd häraf sändes ett par pigor följande morgon, sedan det dagats, ut till skogen för att göra sig underrättade om hvad som händt. Efter ett långt och sorgfälligt sökande i skogen fick ändtligen den ena pigan syn på, hvarest hunden låg orörlig på en gräsplan. Vid första anblicken af hunden utropade hon gladt till kamraten: »Nu ser jag honom!» men tillade häpen: »Jag tror, han är död!» Begge skyndade framåt, betagna af samma föreställning, tills de kommo ända fram, då hunden lyfte på hufvudet, och båda funno då till sin öfverraskning och glädje, att i hans varma goda pels låg ett litet lam gömdt, hvilket under den långa och kulna höstnatten der funnit en varm och beqväm hvilostad. Den ena af pigorna tog det lilla lammet på sina armar, hvarvid »Herden» glädjestrålande och med upplyft svans följde med till prostgården. Som en löpeld spred sig från mun till mun ryktet om denna händelse, och herrskapet och tjenarne skyndade ut, för att välkomna och smeka det trogna djuret. Gamle prosten steg fram och yttrade med högtidlig stämma till de församlade: »Här sen I nu, mina kära vänner, huru ett troget och sjelfuppoffrande djur för oss alla i verkligheten visat den härliga liknelse, vår Frälsare i sitt evangelium framstält, om den trogne herden, som lemnade hjorden för att återfinna ett borttappadt får, hvilken händelse vi alla böra förvara i vårt minne.»

Den å föregående blad bifogade planschen visar oss en stor newfoundslandshund med ett sofvande barn, som hvilar hos honom. Uttrycket i hundens ögon tillkännagifver, att han inser sin pligt att troget förvara och, om så behöfves, försvara det barn, som blifvit honom anförtrodt, samt att icke svika hvarken dem som lemnat det i hans vård eller det namn som blifvit honom gifvet, nemligen »Trofast».

J. V.

Barry, den berömda S:t Bernhardshunden.

På berget S:t Bernhard, hvilket som bekant ligger emellan Schweiz och Italien, skall i Romarnes tid hafva stått ett Jupiters-tempel, hvarför berget fordom blef kalladt Mons Jovis. I nionde århundradet bygde en from savoyisk adelsman vid namn Bernardo di Menthon ett hospital der uppe, i afsigt att förpläga och herbergera utmattade pilgrimer, hvilka voro på väg till Rom. Omsorgen för vidmakthållandet af denna välgörenhetsinrättning blef sedermera, då hospitalet förändrats till kloster, anförtrodd åt munkarne af Augustinerorden, hvilka sedan med hjelp af deras förträffliga hundar hafva öfvat en menniskovänlig verksamhet på denna 8,000 fot öfver hafvet liggande plats — den högst liggande menniskoboning i Europa.

När den resande från Schweiz vill besöka eller öfverstiga S:t Bernhard, kommer han från den lilla staden Martigny in i Drance-dalen, och vägen följer den i djupa klyftor brusande elfven. Efter att hafva gått omkring sju timmar, än på högra och än på venstra sidan af denna vilda bergström, kommer man in i dalen Entremont, i hvilken vägen framlöper ända till den landtliga staden S:t Pierre, som ligger 4,800 fot öfver hafvet. Härifrån får trakten ett städse vildare utseende, träd och blommor försvinna, och oöfverskådliga snö- och isfält begynna. Ännu länge hör man alplärkans vackra sång, men slutligen förstummas äfven dess toner, och intill dess man uppnår klostret,

S:t Bernhardsklostret.

hör man intet annat ljud än bäckens sorl eller det fruktansvärda dånet af nedstörtande snölaviner. Här händer det ofta att resande, hvilka öfverfallas af oväder eller begrafvas af snöskred, omkomma; men så hafva ock klosterbröderna och deras hundar räddat många från döden.

Att sätta sig ned att hvila på dessa ställen är icke rådligt, ty man blir då lätt öfvervältigad af sömnen, och det är rätt ofta en sömn, hvarifrån man icke mera vaknar, så framt icke hundarne komma tids nog för att väcka den sofvande. Denna lust att sofva är så stor, att den till och med kan öfvervältiga vandraren i hvarje ställning. Sålunda funno munkarne år 1829 en menniska i upprätt ställning med käppen i handen insomnad och död, och ett stycke från honom sof hans ledsagare den sista sömnen.

Det verkar i hög grad upplifvande på den trötte vandraren, när han i fjerran hör klangen af klosterklockan och hundarnes skällande, och när ändtligen den skiffertäckta, endast med ett hvitt kors prydda enkla byggningen visar sig.

Åsynen af denna menskliga boning midt i den eviga snöns region verkar både öfverraskande och uppmuntrande på sinnet; likaså väcka ock munkarnes vänlighet och förekommande sätt samt åsynen af de vaksamma hundarne, behagliga känslor.

Utan betalning och utan hänsyn till stånd eller religion får här den trötte vandraren husrum och föda, den fattige blir till och med försedd med kläder och den sjuke vårdad med den största omsorg. Dagligne i den strängaste årstiden och så ofta det snöar, gå några af dessa ädla munkar, ledsagade af deras hundar, ut för att undersöka om några menniskor äro i fara. Blir en resande begrafven af ett snöskred, eller neddignar han, öfverfallen af ett oväder, vanmäktig och blir nedsnöad, så uppspåra dessa kloka hundar honom till och med ganska djupt under snön, hvarefter han föres till klostret, der alla möjliga medel användas, för att återkalla honom till lifvet. En berömd resande yttrar: »antalet af de menniskor, hvilka mistat lifvet på slagfältet, känner Europa; men huru många menniskor, som med hjelp af dess varmhjertade munkar och deras fyrbenta ledsagare blifvit återgifna till lifvet, kan ingen säga mig.»

S:t Bernhardshundarne äro stora och starkt byggda, till färgen gulbruna och hvitfläckiga, samt hafva en temligen lång svans. Den äkta racen är numera

ganska sällsynt och står i högt pris. Dessa djurs företräden äro deras fina lukt, deras vaksamhet och trohet.

Den mest berömde S:t Bernhardshunden är »Barry», hvilken under sin tolfåriga tjenstetid vid klostret på S:t Bernhard räddade mera än 40 menniskors lif. Hans menniskovänliga ifver var utomordentlig; i de fruktansvärdaste snöstormar, när menniskorna och till och med de andra hundarne icke vågade sig ut, syntes det, som om Barry fann sin största förnöjelse i utöfvandet af sin verksamhet. När ett oväder rasade, eller dimman lade sig öfver fjellen, eller när dånet hördes af de nedstörtande lavinerna, kunde ingenting tillbakahålla Barry; vädrande och skällande ströfvade han då rastlöst omkring på de farligaste ställen, sökande efter förolyckade menniskor.

Barrys älskvärdaste och mest rörande bedrift utförde han år 1817. En vacker maj-morgon hade upprunnit öfver det med evig snö betäckta berget; men fram på dagen mörknade himlen, och en häftig snöstorm begynte, åtföljd af dånet från lavinerna, hvilka isynnerhet om våren ofta lossna och störta ned. Barry var strax ute på sin vanliga rundtur, för att se efter förolyckade vandrare, och fann ett godt stycke nedanför klostret en fyraårig gosse, hvars moder — såsom man efteråt erfor —, från Entremont med honom tagit den farliga vägen öfver fjellet för att tillsammans med sina slägtingar i byn Aosta fira en kyrkofest. — På grund af den vackra morgonen trodde qvinnan sig med sitt barn kunna uppnå klostret före middagen; men på vägen öfverraskades hon af snöstormen, en lavin störtade ned och begrof den olyckliga modren, medan barnet blef liggande ofvanpå snön, hvarest Barry måtte hafva funnit det gråtande af köld och utmattning.

Hundarne på S:t Bernhard hafva alltid i halsbandet hängande en liten korg, hvari förvaras något bröd och vin, för att stärka de utmattade menniskor, som af dem uppspåras. Af innehållet i denna korg har säkerligen Barry bjudit barnet att smaka; men förmodligen har det af fruktan för det stora obekanta djuret dragit sig skrikande tillbaka. Hunden har emellertid genom smekningar förstått betaga barnet dess fruktan och vinna dess tillit. Men att hunden kunnat bringa barnet att förstå, att det skulle sätta sig på hans rygg, är ännu märkvär-

digare. Säkert är emellertid, att Barry infann sig vid klosterporten, drog med tänderna i klockströngen, och då porten öppnades, satt gossen på hundens rygg med armarna fast lindade om hans hals.

De ärevördiga munkarne, hvilka voro lika förvånade som glada öfver djurets förunderliga handling, gjorde naturligtvis allt för att omhulda gossen, hvilken var ganska medtagen af kölden, och Barry visade stor glädje, då han såg att barnet kom sig och snart var fullkomligt friskt och raskt. Men den på ett så förundransvärdt sätt räddade gossens moder, hvilken var en enka från den förut omnämnda dalen, var det, tyvärr, oaktadt all använd möda från munkarnes sida, icke mera möjligt att rädda.

Denna rörande händelse väckte i de omkring liggande nejderna af Schweiz och Italien stort uppseende. En rik köpman i Bern tog den föräldralöse gossen till sig som eget barn; han lät tillika en konstnär måla denna märkliga händelse, och taflan blef upphängd i klostret på S:t Bernhard.

Den berömde naturforskaren D:r Scheitlin, hvilken senare besökte berget S:t Bernhard, säger: »Den mest utmärkta hund vi känna, är icke den, hvilken en gång väckte besättningen i Korinth, icke heller Macairs berömde hund, hvilken uppdagade sin herres mördare och rasande anföll honom; nej, det är Barry på S:t Bernhard.

I tolf år hade denna ovanliga hund utfört sin välgörande verksamhet på S:t Bernhard, och nu började han åldras och blifva sjuklig. En resande från Freyburg var den siste han räddade; utmattad kom han med honom tillbaka till klostret och lade sig derefter ned framför fötterna af den af munkarne, Pater Eusebius, hvilken han höll mest af.

Kort tid derefter besökte en rik köpman från Bern klostret; han hade med sig sin fosterson, en vacker elfvaårig gosse, densamma som Barry sju år förut hade räddat. Hunden syntes igenkänna honom och glädjas öfver återseendet, ty han reste sig upp från sjuklägret och visade sig ovanligt vänlig. Köpmannen bad att få underhålla Barry för hans återstående lifstid. Detta beviljades honom och sålunda kom han till staden Bern. Men då han icke såg munkarne, som han varit van vid från sin ungdom, och icke heller någon snö och is, förlorade han alldeles sin munterhet och blef allt mera sjuk, tills man slutligen en afton fann honom död under sin nye herres säng. Barry erhöll under sin lifstid flera medaljer och står nu efter sin död uppstoppad, med sin lilla korg om halsen, i zoologiska museet i Bern, hvarest han visas för besökande.

»En hvar som ser honom», säger den ofvannämnde resanden, »tager hatten af och köper Barrys litografierade bild (hvilken framställer honom med den lille gossen på ryggen i det ögonblick han ringer på klockströngen) och hänger den i förgyld ram upp på sin vägg; men isynnerhet bör man visa denna bild samt förtälja Barrys historia för barn, på det de af hunden må lära hvad de icke alltid få lära af menniskor».

Öfvers. af **J. V.**

Hektor.

Arma modern fruktlöst spanar
söker sonen, lemnad nyss på strand;
hjertat med förfäran anar,
hur' han halkat från den branta rand.
Här ej gifves tvifvel mer,
hon förkrossad dignar ner.

Men, o moder, slå ditt öga
åter upp med hopp och fatta mod,
mins, att Fadern i det höga
lika mägtig är som evigt god!
Hektor ångestropen hör
och din älskling återför.

O. v. F.

Jägarens första byte.

(Saga.)

Karl Otto, femton år, har fått en bössa,
En Lefaucheux! Nu är han man och hjelte.
Der fattas Karl den tolftes svärd i bälte,
Men fjäder bär han redan på sin mössa.

Han är en lyceist, mån om sin ära,
Föraktar pysen med hans pil och trumma;
Karl Otto helst vill höra björnen brumma;
Ett lejon skulle ej hans mod förfära.

Gevär på axel! Lefaucheux skall pröfvas.
Hvad det ser bra ut! Men hvad skall han jaga?
Kanhända tager han en örn af daga,
I fall ej hjortstek bättre kan behöfvas.

Tre glada systrar undra på försöket:
— Säg, tappre riddare, är krig i landet? —
Karl Otto skyllrar, som en sportsman kan det,
Och svarar: — Här skall komma stek till köket!

Han går till parken. Det är morgontimma,
Blå himmel, fågelsång, doft af violer,
Ett surr af bin med fjärlars kabrioler
Och daggens perlor, som i gräset glimma.

Lägg ned geväret under ekens krona!
Här prisas Gud. Här beder all naturen,
Frid öfver jorden, menskorna och djuren,
Var god, var lycklig, älska och förskona!

Karl Otto är ej elak mer än andra,
Han andas med behag det friska lifvet,
Men Lefaucheux skall pröfvas, det är gifvet,
Och jagtens nöje må ju ingen klandra.

Han spejar, spejar. Morgondaggen perlar.
Finns ingen Nalle gömd der bakom granen?
Blod törstar Lefaucheux, och spänd är hanen,
Men icke kan Karl Otto skjuta fjärlar.

Dock . . . hvad är det, som der i linden gungar?
En örn? . . . Nej, blott en fattig, liten hämpling,
Som, utan aning om försåt och stämpling,
För mat till boet der åt fyra ungar.

Du stackare! Karl Otto blygs för listen,
Men Lefaucheux får ej gå bort med skammen.
Karl Otto smyger sakta fram till stammen
Och lägger an, med bössan stödd mot qvisten.

Nu har han sigte . . . Men i alla dagar,
Hvad nu? . . . Två ögon glo der löfven skymma,
Hu, dessa ögon, hvad de gnistra grymma!
Det är *en annan* jägare, som jagar.

Hvad går åt Lefaucheux, den segervisse?
Än vänds hans mynning rakt mot fågelmamma,
Än mot de grymma ögonen, som flamma,
Och paff! . . . der ligger gårdens gråa Misse!

Förskräckt flyr hämplingen till närmsta grenar.
Karl Otto står bestört, som i en snara;
Hur skottet small, det kan han ej förklara,
Den fallna Misse allt hans blod förstenar.

Hon tyckes säga med ett bistert löje:
Blygs du ej, gosse, att mitt lif föröda?
Om *jag* är grym, så är jag född att döda,
Men hvad är *du,* som dödar för ditt nöje?

Karl Otto kilar öfver gräsets mattor,
Som om han Misses klor i nacken känner.
O Lefaucheux, hvad du i handen bränner!
Olycklige, hur kan du skjuta kattor!

Der stå små systrarna på vakt vid grinden.
— Vi hörde skottet; Otto, hvar är steken? —
Den stackars jägarn tiger, led åt leken;
Han kan ju icke svara: sök vid linden!

Han går till sin förtrogne Matte, kusken:
— Matts, säg åt ingen! Gå i mörka natten
Dit bort, tag spaden med, begraf der katten!
Hon ligger under linden död i busken.

— Hå, säger Matts, hvem har gjort Misse illa?
— Jo, ser du, Misse haft en elak vana
Att lura, när små fåglar ondt ej ana,
Och sådan falskhet kan ju ingen gilla.

Matts gissar sakens sammanhang och nickar.
Karl Otto hänger Lefaucheux på spiken
Och känner sig på jagten grymt besviken,
I nattens dröm förföljd af Misses blickar.

Godnatt, herr jägare! När morgon randas,
Står parken solbelyst i doft och krona.
Var god, var lycklig, älska och förskona!
Guds kärlek strålar öfver allt, som andas.

Z. Topelius.

Får.

Får betraktas i allmänhet endast såsom fredliga, förnöjsamma, icke synnerligen kloka djur, hvilka aldrig våga trotsa menniskan, utan stilla och lydigt böja sig för hennes vilja. Många bland oss hafva väl aldrig hört ett ord om den stora medkänsla och välvilja, som får kunna visa, och hvilken särskildt gifver sig tillkänna i öm omsorg om samt kärlek till deras ungar. Från Skotland, hvarest fårafveln till en väsentlig del utgör befolkningens födkrok, skola vi meddela några få drag, som den bekante diktaren och fårherden, James Hogg, upptecknat från sitt mångåriga herdelif.

»Mångfaldiga gånger», skrifver han, »har jag sett bevis på ett välvilligt och medlidsamt sinnelag hos fåren. När en i flocken mister synen, öfverlemnas han nästan aldrig åt sig sjelf, utan ett af de andra fåren sluter sig gerna till den blinde, kallar honom genom en varnande bräkning tillbaka från vattendrag och bråddjup och söker skydda den olycklige kamraten för alla slags faror.

Ju ofruktbarare jordmånen är, der fåren beta, dess mera omsorg visa de mot sina lam. Jag vaktade en gång får två år å rad i en vild och öde trakt vid Midlothian, och aldrig har jag sett dessa djur visa så stor kärlek till sina ungar som just här. Åtskilliga små tilldragelser, till hvilka jag blef vittne, rörde mig djupt. Första vintern var mycket sträng, i följd hvaraf våra får frampå våren sågo magra och klena ut. Flere bland dem angrepos af lamhet i benen, hvarpå följde döden. Ofta såg jag dessa stackars offer för farsoten, sedan de redan fallit för att aldrig mer resa sig, lyfta upp benet, för att erbjuda sina hungrande lam att taga den sista näring de kunde gifva dem. En vemodigare syn har jag sällan varit vittne till.

Får bibehålla stor tillgifvenhet för den plats, hvarest de äro uppfödda, och man har försäkrat mig, att de en och annan gång återvändt till det flera mils väg aflägsna höglandet. Ett märkvärdigt exempel härpå kan jag sjelf omtala. En gång vände en svart tacka med sitt lam tillbaka från en gård i Glenlyn till en annan i Tweeddale, och tillbragte nio dagar på vägen. Så snart flyktingarne saknades, utsände egaren en herde för att uppsöka dem; under hela vägen spårade han dem, men alla som sett dem berättade, att modren blott skyndade framåt och af ingenting lät uppehålla sig. Lammet blef ofta långt efter, och hon måste pådrifva det genom fortsatt bräkande.

Olyckligtvis kom hon till staden Stirling en morgon då der hölls stor årsmarknad. Måhända ansåg hon det oklokt att med sitt lam tränga sig igenom

menniskohvimlet; ty hon tog sig en rast utanför staden, der många sågo henne ligga vid sidan af vägen. Men tidigt nästa morgon, då allt var stilla, varseblef man huru hon varsamt smög sig genom staden, efterföljd af lammet, uppenbarligen under stor förskräckelse för hundarna, som sprungo omkring på gatorna. Vid tullen hejdade man de båda djuren, i tanke att de tillhörde någon marknadsbesökande, som förlorat dem. Flera gånger försökte det stackars fåret att befria sig, men fann sig slutligen tålmodigt i fångenskapen. Omsider lyckades hon dock undkomma och uppnådde sitt förra hem en söndagsmorgon i Juni efter att hafva varit på vandring i två veckor och två dagar. Hennes förre egare återbetalte djurets värde och hon fick stanna i sin hembygd till dess hon dog af ålderdom i sitt 17:de år.»

Öfvers. af **A. R.**

Fågeln på frusen gren.

Alla träd i skogen
Nu så kala stå,
Himlen sjelf är mulen,
Molnbetäckt och grå.
Men min lilla visa
Sjunger jag ändå,
Ja, ändå.

Alla blommor sofva,
Röda, gula, blå,
Och vid dikeskanten
Grönskar ej ett strå.
Men min lilla visa
Sjunger jag ändå,
Ja, ändå.

Fåglen på frusen gren.

Musiken af Vilh. Stenhammar.

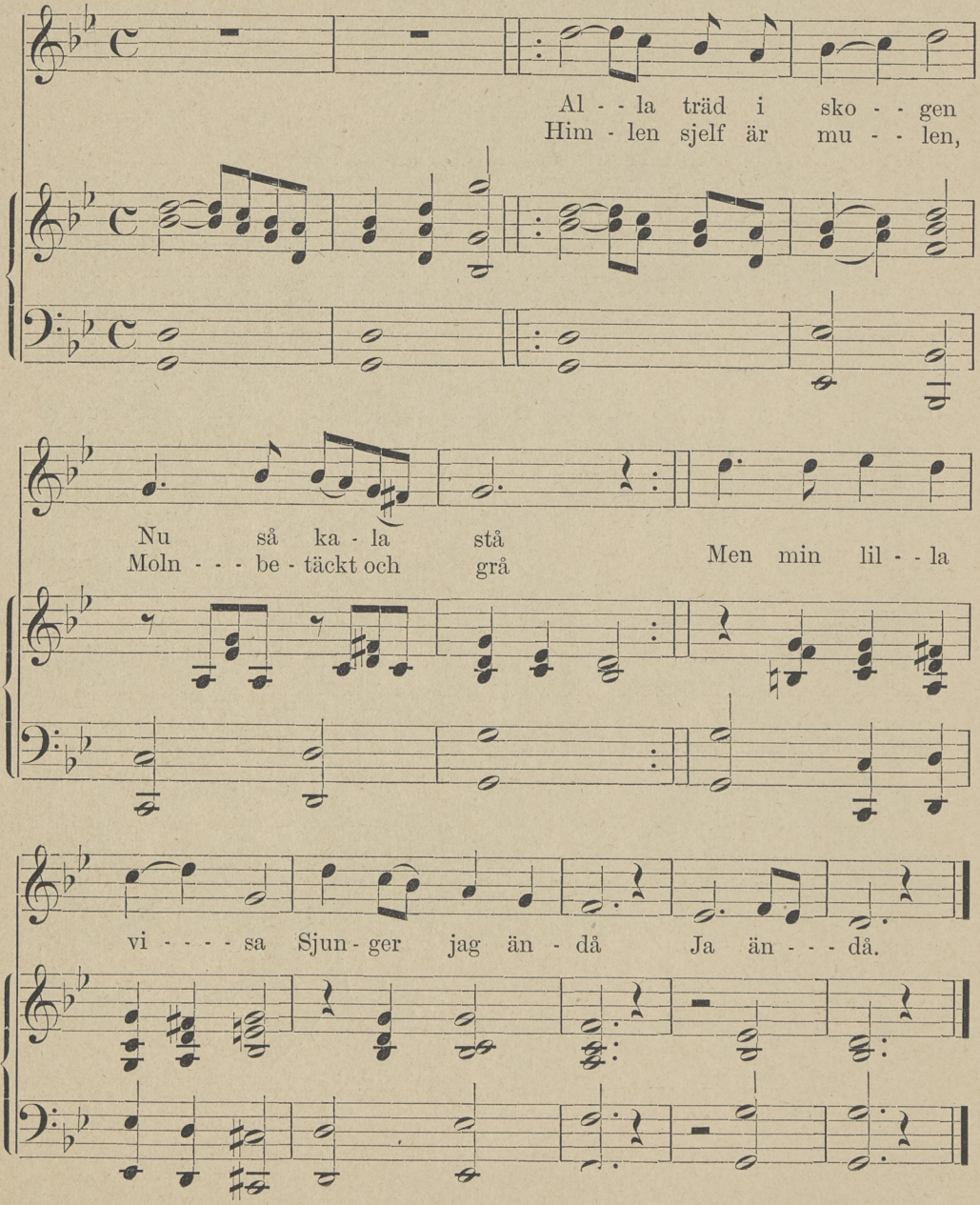

Rika åkertegen
Står så tom, så tom,
Öfverfulla ladan
Tog dess rikedom.
Gud mig dock försörjer,
Trofast, god och from,
God och from.

Och ett korn jag finner,
Efter hans behag,
Här och der på marken
Midt i vinterns dag,
Och de tomma fälten
Rädes icke jag,
Icke jag.

Skulle du, o menska,
Rädas mer än jag
För en molnhöljd himmel,
För en vinterdag?
Skulle du ej hvila
Vid Guds välbehag?
Guds behag!

L. S.

Fågelboet.

Viljen I höra något om en liten sångfågel, och hvilken stor sorg han nödgades genomgå, just då han var som allra gladast och mest förnöjd? Ty I veten ju, att äfven fåglar kunna hafva sina sorger och sina glädjeämnen liksom alla andra Guds skapade varelser.

Den fågel, som här är ifråga, såg ljuset i en hög bergstrakt, der många sköna klippväxter blomstra och buskarne stå som i en krans. Midt ibland trädens

täta löfverk satt boet, hvari den lilla fågeln utkläcktes tillika med två systrar och en bror. Den sistnämde föll för en hård mans hand. Han hade verkligen hjerta att skjuta en af de nyttiga sångfåglarne! Begge systrarna flögo bort på våren med två främmande fåglar. Vår lille gynnare tyckte icke rigtigt om den första vintern; ty den var hård och lång, ja en natt var det så kallt, att han säkerligen skulle hafva dött af köld, om icke en välvillig och mera härdad sparf hade anvisat honom nattqvarter i hörnet af en lada, der de båda sutto i skydd, utan att någon fick syn på dem.

Då vintern var förbi, kommo ljusa dagar. Trädens knoppar öppnade sig. Anemoner och tusenskönor prunkade i skog och mark. Fågeln var glad, dock icke rigtigt. Nu, då han var stor, kände han sig så ensam.

Men en dag flög en annan älsklig liten sångfågel emot honom och frågade hvarför han såg så bedröfvad ut. Svaret ljöd: »Alla Guds goda gåfvor måste jag njuta ensam.» Och nu var det märkeligt, att den främmande fågeln också kände saknaden af en likstämd vän. Så pepo de en stund härom på fågelmanér, och blefvo slutligen ense om att trösta hvarandra och tillreda en liten vacker bostad alldeles för sig sjelfva.

Det lyckliga paret flög vidt och länge omkring för att finna en plats, som passade dem. Ändtligen funno de, under sitt sökande, ett stort skolhus, omgifvet af en präktig plantering och en stor grön lekplats.

Så snart Ljusöga — så hette honan — såg skolans täta, vackra löfverk, utbröt hon jublande: »Här är en plats för oss, och på denna mjuka gräsmark skola vi lätt kunna lära våra ungar att flyga.» Huru kunde hon väl tänka, att här skulle finnas någon fara för de små älskliga sångarne!

Som sagdt, boet bygdes i trädgården och betäcktes med dun och mossa, och då det var färdigt, dröjde det icke länge, innan ett ägg låg deri — dagen efter åter ett — och så alltfort, till dess der voro fyra ägg inalles. Honan började ligga på äggen, och hanen flög åter vida omkring för att söka upp någon läckerbit åt sin kära maka. Dessemellan höll han vakt vid sidan af boet, och sjöng de små visor han hade hört sin far sjunga förra sommaren. En tid framåt gick allt godt och väl; äggen bräcktes, och fyra små, fina ungar kommo fram derur. De hade inga fjädrar, men voro mycket glupska, så att både far och mor fingo mycket besvär med att mata dem samt skydda dem mot blåst och regn. Hur lycklig var icke hela den lilla familjen! Fadern sjöng alltjemt, då han ej hade något vigtigare att beställa. De små fingo smeknamn, och blefvo för hvar dag större och kraftigare, och föräldrarne hoppades att de snart skulle kunna flyga ut för första gången.

Visserligen sågo de äldre fåglarne ofta huru skolgossarne gingo förbi deras bo, men det föll dem aldrig in, att barnen kunde hafva i sinnet att tillfoga dem någon sorg eller skada. De hade ju så mycket annat att roa sig med och tycktes

ej hafva en tanke för fågelboet. Dessutom hörde ju fåglarne från sin lilla tillflyktsort, att gossarne i skolsalen sjöngo morgon och afton till den allsmägtige Gudens pris. Och detta gjorde ju fåglarne också! De sjöngo till samme Herres och Skapares ära hvarje morgon, när solen gick upp. För öfrigt ofredade de ju ingen, utan lefde nöjda och lyckliga efter den lag, deras Skapare bestämt för dem, — hvarför skulle de då behöfva frukta menniskobarnen!

Men hvad hände? En dag kom hanen hem från en längre utflygt, och hade som vanligt något godt med sig åt sina små. Just som han flög öfver björkarne på gräsplanen, tyckte han sig höra ett sällsamt ljud, en sakta klagan från Ljusöga. Blixtsnabb flög han mot boet, men ack, der fans icke längre något bo! Litet mossa och några tagelstrån hängde ännu qvar på de tomma grenarna, der boet hängt. Hvem kan beskrifva den ångest och smärta, som nu bemägtigade sig den stackars fågeln? Hvar var Ljusöga och alla ungarne? Här måste hafva händt något högst bedröfligt. Ja, så var det verkligen. Medan hanen kretsade rundt omkring, hördes på nytt samma klagande ljud, och vid foten af ett träd, nära trädgårdsgången, möttes den lille sångaren af en sorglig syn — ja den stackars fågeln kunde icke tro det vara möjligt, att i verlden kunde finnas så mycken hårdhet och grymhet!

Med ruggiga fjädrar och slappa vingar satt Ljusöga, en bild af sorgen, stirrande oafvändt på lemningarne af de små ungarne, hvilka hon älskat så högt. De lågo alla på marken kippande i dödskampen, blodiga och med öppna ögon. Länge flaxade både hanen och honan ängsligt omkring de små och ville så gerna hjelpa dem, men det kunde de icke, och inom några ögonblick lågo ungarne helt stilla och döda.

För så vidt som I, kära barn, haden varit vittne till fadrens och modrens sorg, skulle den hafva rört eder, — det är omöjligt annat. Mest och längst sörjde honan, och då hanen efter en längre tids förlopp försökte på nytt sjunga för henne, ville hon icke ens höra derpå, utan satt der vemodig och nedslagen med hängande hufvud. Ja, Ljusöga var nästan död af sorg öfver förlusten af de små ungarne.

Lärarne fingo reda på det fula dåd, som föröfvats af gossarne i skolan och bestraffade allvarligt alla som deltagit deri. Gerningsmännen befunnos vara några af de lataste gossarne, som till och med ofta fått anmärkning för dåligt uppförande. Alla kamraterne visade ett rättvist ogillande af deras hjertlösa handling.

Öfvers. af **A. R.**

Vilse i skogen.

Två dagar gick jag i viller skog,
min mat var bär och min dryck var vatten;
vid tallens rötter mitt hem jag tog
och sof på mossan den korta natten;
Jag drömt om englar och underting;
men vargen smög uti skogen kring.

Min moder gråter, min far går skall,
men finner icke sin enda flicka.
Hvar är den lilla, på mormors pall
nyss satt så flitig och lärde sticka?
Du morgonskimmer som strålar der,
säg till der hemma hvar lillan är.

Du väna fågel, som kuttrar sött,
flyg hem till torpet, du skogens dufva.
Jag, stackars liten, jag är så trött,
och mjukt jag ligger uppå en tufva.
Du ekorrunge, spring du åstad
med bud till far, då blir han så glad.

Hvem hjelper till, när jag stackars barn
ej fins der hemma? Hvem hemtar vatten?
Hvem maler kaffet på mormors qvarn?
Hvem stänger pullorna in för natten?
Hvem läser bordsbön så rent jag kan?
Ty lillebror är för liten han.

Men — hvad är det som så vackert lät?
Jo, det är klockor, som sammanringa.
Tyst! — Det är söndag -- nu mins jag det.
Friskt mod igen! jag kan åter springa.
Ring länge, länge i kyrkobyn,
till dess jag hinner till skogens bryn

Men när som presten från predikstol'n
bad för den lilla, som vilsegången,
då stod hon der uti hvardagskjol'n,
ej grann, men frälsad, på kyrkogången.
Dit var hon kallad af klockans ljud
att tacka, lofva och prisa Gud.

Onkel Adam.

Liten dufva.

Barnet sade: »Sträck ut vingen,
Lilla dufva, mot det blå!
Hvad vi drömma om vet ingen,
Utom vi — vi begge två.

Ser du, redan dagen bräcker,
Det är arla nu, min vän.
Fly så långt som himlen räcker,
Blir du trött, kom hem igen.»

Dufvan flög omkring all verlden
Utan hvila, stund från stund,
Och kom åter hem från färden
Med ett oljoblad i mun.

Slog så ner uppå balkongen,
Väntande sin vän i qväll'n.
Satt och drömde; men den gången
Greps hon utaf husmamsell'n.

»Sprattla intet», denna sade;
»Nytta gäller mer än smek.
Ej på länge jag mig hade
En så läcker, liten stek.»

Kärleksfulla dufvan slagtas
Blir med sås helt delikat.
Intet i vår tid föraktas,
Blott det vändas kan i mat.

Onkel Adam.

Lillen.

Lillen var en liten vacker katt med svart, silkeslent hår. Endast tassarne samt en rak strimma i pannan voro hvita.

Hos den familj, som egde Lillen, tjenade en jungfru vid namn Helena, hvilken i allmänhet ådagalade mildhet mot alla djur, och derför äfven omhuldade Lillen. Denne sökte ock på allt sätt härför visa sin tacksamhet och tillgifvenhet. Han följde Helena öfverallt, hvarthän hon gick: och då hon var ledsen, visade han henne sitt varma deltagande derigenom, att han hoppade upp i hennes knä och, ställande sig med bakfötterna i detsamma, lade sina båda framfötter på ömse sidor om hennes hals samt uppfångade med tungan de tårar, som vid dylika tillfällen stundom rullade utför hennes kinder. Då Helena sedermera flyttade, icke allenast ifrån ofvannämnda familj utan till en helt annan ort, försvann katten, och man fick aldrig veta hvart han tog vägen.

Kattor bruka i allmänhet mera fästa sig vid bostaden än vid de människor som omgifva dem, troligen till följd deraf att menniskorna sällan visa dem någon större välvilja. Men här se vi ett exempel af motsatt art.

J. V.

Ett barndomsminne.

För att njuta af nordens korta men sköna sommar, beslöt en engelsk familj, som länge varit bosatt i södra Europa, att tillbringa någon tid i Sverge. De sommarmånader de vistades der, funno de så angenäma, att de bestämde sig för att qvarstanna öfver vintern, till stor glädje för deras yngsta barn, en nioårig gosse, som med förtjusning tänkte på nöjet att få se en nordisk vinter, och att vid bjellrornas klang få åka på släde. Han gladde sig äfven åt att få skotta undan snön, för att strö ut korn och brödsmulor åt de stackars små, frusna fåglarne, och sätta ut halmkärfvar och hålkar, der de kunde skydda sig mot kölden under den långa vinternatten.

Det var under detta deras vistande i norden en skön, solig morgon i Januari månad, som lille Allan begaf sig ut i den stora parken, hvilken hörde till hans föräldrars landtställe. Ett under natten inträffadt lätt snöfall täckte ej alldeles marken, utan grästufvor och buskar stucko upp här och der. På andra sidan om landsvägen, under de höga gran- och tallträdens grenar, låg marken nästan utan snö, och der tyckte Allan sig se en liten fågel oroligt hoppa. Han skyndade sig dit, och såg huru det stackars djuret förgäfves ansträngde sig att flyga upp mot trädens grenar. Han lyckades slutligen få tag i fågeln, som hade fastnat i en af ståltråd och ett par hopvirade grenar utlagd snara, och efter ej så liten svårighet kunde Allan slutligen utan skada för fågelns fot befria honom från ståltråden och återgifva honom friheten, hvilken någon hjertlös menniska eller några elaka, okynniga pojkar beröfvat honom och låtit honom hela den långa, kalla natten och kanske äfven föregående dagen, under ångest, smärta och fruktlösa bemödanden pinas i den utlagda snaran.

Som Allan fruktade att fågeln var utmattad och kanske ur stånd att flyga, gick han inåt skogen för att aflägsna honom från landsvägen och elaka menniskors närhet. Men knappt kände sig fågeln befriad, förrän han stämde upp ett qvittrande, som liknade en lofsång till hans räddare, kretsade kring granarnes toppar och ilade sedan högt upp mot den blåa, solbelysta rymden.

Den lille gossen erfor en ljuf tillfredsställelse och glädje. Han skyndade hem för att meddela denna sin fröjd åt sin goda moder, hvilken fann sin största sällhet i att se sina barn utöfva barmhertighet mot de förtryckta och värnlösa. Då hennes lille son slutat sin berättelse om hvad som nyss tilldragit sig, fattade hon hans händer i sina, höjde sina tårfylda ögon mot himlen och bad

innerligt att Gud äfven en gång till hennes älskade barn måtte sända räddning och tröst i farans och lidandets ångestfulla stunder!

* * *

Hågkomster och minnen, som vi trott vara förbleknade, kunna plötsligt framträda klart och lefvande, mången gång endast genom en yttre tillfällighet eller någon besynnerlig idéförbindelse. Ett sådant förhållande inträffade för Allan då han efter många år tycktes alldeles hafva förgätit eller ej mer tänkte på den lille fängslade fågeln, som genom honom återfick friheten.

Han befann sig långt borta i en annan verldsdel, i en vild, nästan obebodd trakt, ensam och skild från sitt ressällskap, derigenom att han under sin vågsamma, äfventyrliga vandring råkat gå vilse. I hopp att upptäcka några af sina kamrater och för att bättre kunna skåda omkring sig, klättrade han uppför ett högt berg. Han sökte komma öfver en bred fördjupning eller remna i berget, men hade olyckan att falla ned i densamma och i anseende till denna remnas djup och dess hala, branta väggar, blef det omöjligt för honom att komma upp igen. I denna pinsamma, ängslande belägenhet måste han uthärda en tid som syntes honom mångdubbelt längre än den verkligen var. Han märkte att natten snart skulle inbryta, och gripen af fasa vid tanken på den smärtsamma död, som kanske förestod honom, om hans reskamrater ej skulle lyckas upptäcka honom, kände han sig frestad att med ett bösskott förkorta sitt lif. Det föreföll honom som om nattens skuggor utbredde sig för hans ängsliga blickar coh sorlet från djuren i skogen hade tystnat; men endast några mörka, tunga moln hade skymt solen, och då han åter blickade upp mot himmelens djupblå rymd och hörde skogens susande, erfor han en plötslig, besynnerligt lugnande känsla, som kom honom att liksom försjunka inom sig sjelf och glömma sin närvarande belägenhet. Han såg en liten fågel kretsa öfver sitt hufvud. Han hörde dess djupa, uthållande toner. De tycktes honom välbekanta och förde hans tankar långt bort till andra trakter.

Kära bilder från hans barndom började dunkelt föresväfva honom, men tydligast utbredde sig för hans själs blick allt, hvad som hade förefallit den klara vintermorgonen på nordens glittrande snöfält, då han som liten gosse befriade den stackars fängslade fågeln.

Då Allan vaknade upp ur denna ljufva, dvallika erinring, kände han ej mera den djupa, hemska förtviflan, hvilken frestat honom att förkorta sitt lif, och för att ej åter bringas till denna frestelse — afsköt han sin bössa i luften och kastade vapnet långt ifrån sig.

Ett starkt eko hördes från den omgifvande nejden, och derpå inträdde en fullkomlig tystnad under några ögonblick. Snart hördes dock några dofva skott och ett oredigt, aflägset sorl. Med största uppmärksamhet och häftigt klappande

hjerta lyssnade Allan. Han ropade af alla krafter, och med obeskriflig glädje hörde han slutligen huru hans reskamrater småningom närmade sig.

Med tacksamhetens hänförelse, för stor och innerlig att på menniskospråk kunna uttryckas, föll Allan på knä och höjde till bön sina armar mot himmelen. — *Han var räddad!*

E—a.

Två vänner.

Sann berättelse från Saarijärvi.

Munnen var det mest karaktäristiska på honom, den röda, skrattande munnen, som beständigt var på glänt och jemt visade två rader hvita, dugtiga bittänder.

Annars var han som andra finska små bondgossar, och hette som största antalet af dem, Matti.

Lång, spikrak linperuk, som föll öfver ögonen och ofta tjenade till parasol om sommaren, röda kinder med gropar i, en liten trygg figur, runda armar och ben, alltihop skyldt af en lång skjorta af oblekt lärft, öppen i brickan, se der hans utseende, sådant det tedde sig der han stod framför den lilla mjölnarstugan uppe på backen.

Mjölnarmor var så stolt öfver honom, enda sonen bland fyra yngre flickor. Och hon var så rädd för honom, att han skulle falla ned i den brusande forsen der nedanför, att hon band en dugtig koskälla om halsen på honom, på det han lättare skulle återfinnas, om han händelsevis råkade gå vilse i kardborrbuskarne eller hallonsnåren borta på branten.

Der gick han nu hela sommaren och våren och hösten, klef hurtigt bland stenarne med sina små knubbiga fötter, och frågade aldrig efter de små skrapor eller rispor som han ofta nog fick af de hvassa skärfvorna borta på stranden.

Ibland sträckte han sina vandringar långt bort ifrån stugan, ända till granngården. Då ledde han vid ena handen sin femåriga syster Katri, och vid den andra släpade han lilla Kajsa, hon som just nyss fyllt fyra år.

En dag, då han så der, med småsyskonen under sin uppsigt, vankade längs stranden för att leta hvita glänsande kiselstenar, såg han granngårdsdrängen med en korg på armen gå litet högre upp, hoppa på stenarne i forsen och stanna just på det ställe, der det var som stridast.

Vidare såg han hur drängen tog med handen i korgen och drog ut derifrån en liten svart, klumpig hundvalp, derpå en annan och så en tredje. Det sved i lille Mattis hjerta, underliga tankar uppstego i hans hjerna, och han ropade bedjande åt drängen att han skulle låta bli. Men det var förgäfves! Den fjerde och den femte af de lefvande små försvunno i forsen. När drängen med fart kastade den sjette och störste ut i skummet slet sig den lille Matti lös från systrarna, rusade ned bland stenarne, hoppade, så godt hans långa och snäfva skjorta tillät det, ut på den allra yttersta stenen, lutade sig ned, såg ifrigt i vattnet der den på detta ställe hopträngda strömfåran gick, upptäckte det lilla djuret, som af en hvirfvel förts närmare ytan, grep det i blinken och höll det nästa ögonblick lefvande och oskadadt i sina armar.

Drängen deruppe ofvan fallet hade sett hvad som händt dernere. Men han ville ej hindra Matti att utföra sin bragd, och gick derifrån till sitt arbete, lugn efter välförrättadt ärende.

Stolt som en fältherre och öm som en mor mot sin förste nyfödde, gick Matti upp till stugan med den lille hunden på armen och med småsystrarna som eftertrupp. Hvad mor skall bli glad då hon får se Mattis skatt, och hvad hon skall beundra honom då hon får höra hur hurtig han varit!

Men det blef annat af! Far blef ond och ville att hundvalpen genast skulle kastas i strömmen igen, mor brummade och frågade om Matti tyckte att der fanns för mycket mat i huset förut...

Matti teg en stund, den annars alltid skrattande munnen drogs till ett förunderligt missnöjdt grin, och han tryckte blott innerligt det lilla djuret till sitt bröst.

När stormen derinne något lagt sig gick han fram från den mörka vrå af rummet, der han under hela ovädret stått, gick hurtigt och raskt till fadren, höjde sin lilla uppnäsa tills den kom i bredd med fadrens och sade med fast ton:

»Farväl då far, jag skall göra din vilja.»

»Skall du dränka djuret nu?»

»Nej, far, men vi gå i forsen tillsammans.»

»Är du tokig, pojke, hvad tror du det då skall bli af dig?»

»Vi gå till sjöfolket», svarade Matti; »vet inte far att när man släpper sig ned för forsen, förs man till Aatola på djupaste bottnen af strömmen, der sjöpresten bor; hos honom tar jag tjenst med min hund, som vallgosse får jag nog plats, och far vet, i sjöbottnen finnes strömkarlens kor, dem ska' vi sköta; farväl nu mor, farväl allihop!»

»Oförståndiga pojke», sade mjölnarfar, »låt bara bli att kasta dig i forsen, för der får man stryk och ingenting annat. Sätt dig nu vid bordet i stället och ät din välling, kan du afstå åt hundvalpen något af din mat så är det din ensak! Men *ett* säger jag dig, begär aldrig mat åt hunden; kan du föda honom af

din egen andel så är det godt, kan du inte, så må han svälta. Och nu tyst, jag vill inte höra mer om den saken.»

Sålunda fick Matti behålla hunden, hvilken han kort derpå gaf namnet Vellamo.

Tiden gick. Vintern kom. Vellamo frodades och blef fet, Matti magrade, hans stora röda mun blef ännu större och mindre röd, men det var nu en småsak mot hans hjertelycka. Han skötte så väl dem alla, syskonen och hunden. Han hjelpte fadren i qvarnen, flyttade der säckarne, öste rågen i tratten och hjelpte på allt vis. Han vaggade dessutom småsystrarna inne i stugan och var äfven mor till stor nytta.

När våren kom med sommar och blommor gick det bättre att hinna med allt. Då fick Matti till och med mjölk ibland; svagdricka och svart rågbröd med saltströmming var ej längre hans enda mat. Han fångade laxöringar i strömmen, sålde dem och förtjenade icke så litet. Ibland plockade han bär, och för dem betalte prostinnan så bra, det hände stundom att han för den första korgen med åkerbär fick en blank silfverslant, stor som en fem-penni, och det var en glädje!

Men så kom under följande vinter ännu en liten bror till i mjölnarens redan förut trånga stuga. Mor arbetade dubbelt så flitigt som förr och far med, men hvad hjelpte det, de voro för många! Matti var nu sju år och kunde ej undvaras i hemmet, hvad skulle han göra? Det fanns för många munnar och för lite bröd. Vellamo åt hvad hon kunde få tag i, inte var det mycket, men hon var ändå en till... Hur skulle gossen kunna skilja sig ifrån henne, kär som hon var honom?

Det var en kall och ruskig Februaridag. Haapakoskis väldiga vågor stredo med de tjugo köldgraderna om herraväldet, men gingo segrande ur striden. Det brusade starkt deruppe vid fallen, och i hvita skummiga ringlar drog sig hvirfvel efter hvirfvel in mot stränderna, der, allra närmast omkring stenarne, en liten isskorpa bildat sig i lugnet.

I en liten strandbugt satt Matti med småsyskonen, som, iklädda fars långrockar, kraflade i snön omkring honom. Vellamo sprang omkring och lekte, ryckte Kajsa i kjolen, gläfsade skämtsamt och kom dem alla att skratta.

Endast Matti satt allvarsam, han såg hur de små runda isbitarne, som lossnat någonstädes deruppe, kommo neddansande, hur de drogos hit ned i det lugna bakom en klippa och här stilla vaggade för sqvalpet, medan de alltmer närmade sig en af stenarne derute, hvilken han tyvärr ej kunde nå.

Men de genomskinliga, tallriksformade isbitarne lockade honom så. Han sträckte förgäfves på sig. Det var för långt.

Plötsligt fick han en idé. Han kastade af sig rocken och stod der i sin vanliga drägt, den lilla fladdrande skjortan, utsatt för vinterkylan. Men — han kände icke kölden, utan hoppade djerft öfver till en liten sten, derefter till ännu en annan, längre in i forsen, och nådde så lyckligt den stora stenen. Härifrån

kunde han lätt fånga de vackra istallrickarne och kasta dem till stranden åt syskonen att leka med.

Så roligt! Der fick han en, der återigen en annan och så en tredje. Men nu har hans varma fot smält isen på stenen, den blir så hal och glatt, han vickar, der han står, halkar, förlorar fästet och försvinner inom ett ögonblick i djupet.

Vellamo, som hela tiden uppmärksamt betraktat sin lille husbonde, rusar upp med ett vildt skall, flyger, snabb som en hvirfvelvind upp till stugan, far upp på mor och stöter på henne, springer derpå tjutande med sänkt hufvud upp till qvarnen, nafsar mjölnarfar i rocken, tjuter så ömkligt och ger sig ingen ro förrän hon vunnit uppmärksamhet.

Far, som aldrig förr sett hunden bära sig så der åt, tar genast på sig sin pels och följer det lilla tjutande djuret, som ifrigt visar honom vägen. Dernere vid stranden ligga småsyskonen, Kajsa har fallit ner från sin tufva, och Katri gallskriker. Genast märker mjölnarfar att hans älskling, hans förstfödde, är borta. Han anar sammanhanget och blickar mörkt och ångestfullt framför sig mot den vilda, dånande forsen.

Men Vellamo springer längre och längre nedåt, alltjemt med nosen mot jorden. Mjölnaren följer, bedöfvad af smärta. Der, i forsen, midt in i den stora hvirfveln ett stycke nedom, i det mindre fallet, synes en mörk figur i det hvita skummet, synes ett ögonblick och försvinner igen.

Snabb som en tanke stormar han fram, den kraftige mannen, hoppar i långa skutt öfver stenar och stockar, och står ändtligen nere på stranden, midt framför hvirfveln, der han beräknar att sonens kropp ännu skall föras upp och ned, så som han hundra gånger sett träd eller andra föremål göra, hvilka kastats i forsen och råkat komma just in i hufvudströmmen.

Ack, der synes gossen igen. Nu betänker sig fadren ej längre. Han hoppar längs stenarne så långt han kan och kastar sig sedan, ljudlöst, drifven af faderskärleken, midt i hvirfveln. Inom en sekund är han uppe igen, i den yttre ringen af hvirfveln, försvinner ännu en gång och synes i nästa ögonblick långt nere, med den förlorade i armarne.

Ännu några kraftiga tag med dessa senfulla och muskelstarka armar, hvilkas styrka redan länge varit ett ordspråk i trakten, och han är i lä med sin börda. Han har uppnått stranden med gossen, icke död och stel utan ännu lefvande, såsom genom ett under.

Det var en stormmarsch, denna gång upp mot närmaste hus, på andra sidan. Länsmannens hustru åtog sig dem båda. Sonen, liksom uppvaknad ur en dröm, var den förste som återvann medvetande — fadren hemtade sig sednare. Folk strömmade till och betraktade nyfiket den nu så märkvärdige Matti, undersökte hans leder, hans lemmar, hörde honom tala, såg honom gå, äta och blicka omkring sig käckt och leende som förr.

Om en qvart var mjölnarmor der, och med henne Vellamo; de hade gått brovägen, högt ofvanom fallen. Länsmannens stuga var uppfylld af folk. Fadren berättade, men hur Matti kunnat gå oskadad genom fallen — det var det oförklarliga, det underbara!

»Jo», sade Matti slutligen, »forsen är inte farlig, fastän folk tror så! Der bor sjöpresten, och han tycker om mig! Han ville ha mig, men när han såg hur ledsen Vellamo blef och far, så lyfte han mig högt öfver sina tak, vaggade mig så lätt i sin slänggunga, och kastade mig sen i fars armar, när far kom.»

Vellamo, ja hon kom nu fram, hoppade på Matti, kysste och kysste honom tusen gånger. Hon skrek af fröjd, viftade med svansen och var så glad! Det var den lilla hundens triumfdag, alla smekte henne, berömde henne och öfverhopade henne med ynnestbevis! Sjelfve mjölnarfar lofvade att hon hädanefter skulle höra till familjen, och mor lade sina händer på hennes svartlockiga hufvud och kysste henne. De tårade ögonen uttalade en ännu vältaligare tacksägelse.

Detta var Mattis historia. Men från den dagen talade man i hela socknen om Matti som midt i vintern gått oskadad genom Saarijärwis vildaste fors, och om hans trogna hund, som gjort honom en sådan tjenst. Och ifrån alla kanter kommo bönderna till Haapakoski qvarn och läto sitt mjöl malas der, bara för att få se qvarnpojken och den vackra hunden Vellamo, hon som genom sin klokhet och sin kärlek hade räddat honom. Och hvem undrar öfver deras vänskap, hundens och barnets, de voro ju förenade för lifvet.

J. L.

En räddare i nöden.

Med lif och lust gick arbetet för sjöfolket i den stora hamnstaden Danzig; ty flera kofferdifartyg voro färdiga att afsegla. Man hade redan signalerat: Alla man om bord! — Och kaptenen på fartyget »Beatrix» stod på trappan, vid hvars fot båten gungade, som skulle föra honom ut till hans fartyg. Han hade sagt hustru och barn ett vemodigt farväl, och stod nu i båten, i hvilken hans stora newfoundlandshund rusade ned med ett språng och lade sig tjutande vid hans fötter.

Här hjelpte hvarken lock eller pock. Kaptenens äldste son syntes otröstlig vid tanken att mista sin trogne lekkamrat och lockade allt hvad kan kunde, för att få honom att vända om, men förgäfves. Man gjorde emellertid processen kort: hunden jagades ut ur båten, och så rodde man af alla krafter för att tvinga djuret att vända tillbaka. Men äfven detta något hårda medel hjelpte icke; ty så snart hundens hufvud kom öfver vattnet, kämpade han med all magt för att uppnå båten, och hans stora, bedjande ögon voro oupphörligt rigtade mot den sig aflägsnande husbonden. Gossen stod och gret på stranden. »Sultan», ropade han, »min snälla Sultan! Nu drunknar han!»

Men derhän gick det icke. »Tag hunden med i båten, herr kapten!» bad den åldrige styrmannen, och gaf tecken till matroserna att hålla årorna stilla. Sultan upphann inom två minuter båten, och helsade med ett muntert skall på sin herre. Styrmannen grep tag i djurets halsband, och klappade det på hufvudet med dessa ord: »Man kan alltid ha nytta af en trogen vän, vore det ock endast en hund! — »Vi ha alltså en passagerare mer», sade kapten Schmidt, »hvem vet hvad det kan blifva godt för!»

Båten ilade åstad, och ett ögonblick efter det kaptenen bestigit skeppet, ljöd afskedssignalen och det vackra fartyget sköt som en pil ut ur hamnen. »Gråt icke mamma!» bad den lille Max, »i höst kommer pappa ju tillbaka, och Sultan med — icke sant?»

Tiden gick. Vår och sommar hade förflutit och bladen färgades redan gula och röda, men ännu hördes ingenting från briggen Beatrix. Hvar morgon stodo kaptenens barn vid stranden och stirrade ut öfver hafvet för att se om icke »pappa och Sultan» snart skulle komma tillbaka till det hem, der båda voro så innerligt efterlängtade. November månad hade ingått med sitt stormiga väder, så farligt för sjöfolk. Kapten Schmidt skref, att skeppet snart kunde väntas hem med en trälast. Brefvet innehöll också en helsning från Sultan. Det trogna djuret hade vant sig vid lifvet på sjön; om dagen höll han sig till styrmannen, som omfattade honom med mycken godhet; om natten hade han sin plats tätt invid dörren till kaptens hytt.

Dag efter dag förgick helt enformigt för folket ombord. Nu, då de voro så nära sitt mål, att hemlandets kust redan skönjdes genom dimman, ökades längtan efter hemmet hos matroserna och framför allt hos fartygets befälhafvare. Men i hast bröt en länge väntad storm lös, den skakade tåg och segel, så att »Beatrix» knakade i alla fogningar. Det dröjde icke länge innan båda masterna splittrades och vraket dref som ett spån för vågorna. Kaptenen och styrmannen kastade betydelsefulla blickar på hvarandra. »Alla man på däck!» befalte den förre, och kaptenen lät nödsignalen ljuda.

Sedan det sista skottet hade återljudit, såg man en raket uppstiga i luften. Här gafs alltså hopp om räddning, blott man kunde hålla sig uppe tills lotsbåten

En räddare i nöden.

nådde de skeppsbrutna. Elementerna syntes i fullt uppror, och hur mycket än de vana sjömännen i räddningsbåten ansträngde sig, kastades denna likväl ständigt tillbaka, och till sist måste försöket uppgifvas.

Det begynte skymma. »Förlorad, förlist! — och det invid hemmets kust», mumlade kaptenen. »Men ske Guds vilja!» Derpå gaf han befallning att lossa båtarne och ropade till manskapet, att de skulle försöka rädda sig så fort som möjligt. Styrmannen trädde fram. »Jag har ett förslag att göra», sade han. »När lotsbåten icke kan komma fram, gagna dessa båtar icke mycket; men en duglig och kraftig simmare, som har en räddningslina fästad om lifvet, kan väl i värsta fall slippa igenom bränningen! För så vidt Gud vill förunna mig krafter, skall jag våga försöket. Fäst endast linan säkert omkring mig, och med detta tåg skall jag med Guds bistånd skaffa oss en räddningsbåt.»

Kaptenen ville icke höra talas om, att styrmannen skulle våga sitt lif för kamraterna. Ingen ville emottaga ett sådant offer. Nej, då ville de hellre gå till botten allesamman. »Men», utbrast kaptenen, såsom träffad af en plötslig tanke, »allt är ännu icke förloradt! En kraftig simmare kan hjelpa oss, säger du? Gud vare lofvad, en sådan ha vi om bord. Hör hit, Sultan, min trogne hund, visa nu hvad du förmår!»

Hunden kom, lydig som alltid, och lade sin nos i kaptenens hand; denne fäste då säkert och hastigt räddningslinan vid newfoundlandshundens halsband, och förde derefter djuret till den gapande öppning som uppstått der hufvudmasten hade störtat. »Framåt, framåt, trogne Sultan», sade han, »och drag linan i land.» Och han pekade mot lotshuset på stranden. Hunden såg med kloka ögon på sin herre och tycktes förstå hvad denne begärde af honom; åtminstone skälde han högt, såsom till svar på hans tilltal. Derefter skakade han på sig, reste sig i sin fulla höjd på bakbenen — och i ett nu slöto sig böljorna öfver honom. Flera gånger kastades han tillbaka af vågorna, och sjömännen, som med spänd uppmärksamhet iakttogo alla hans rörelser, sågo snart att krafterna började svika honom. Slutligen tycktes en våg helt och hållet begrafva honom i sin famn. Nu syntes allt hopp ute, men med ens ropar styrmannen jublande: »Sultan lefver! han räddar oss!»

Öfverst från lotshuset hade man med hjelp af kikaren sett hundens stora, svarta hufvud kämpa mot vågorna; man hade satt ut båtarne och lotsarne försökte närma sig det simmande djuret. Allas ögon voro rigtade på hunden, som långsamt arbetade sig fram, men hvilkens rörelser blefvo mattare och mattare med hvar minut. Ändtligen var Sultan så nära, att man kunde gripa fast i honom. Tjugu armar sträckte sig samtidigt ut efter den utmattade hunden, och kort derefter låg han på stranden. Strax uppsteg en ny raketsignal, som väckte hopp och mod hos besättningen på det förlista fartyget. Linan blef säkert fästad, och efter en timmes hårdt och anstängande arbete voro alla de skeppsbrutna räddade.

Sultan, den trofaste hjelparen i nöden, låg orörlig på sanden, som färgades röd af hans blod; ty de skarpa klippstyckena hade illa sårat hans vackra pels. Kapten Schmidt var djupt rörd; han lutade sig ned öfver sin räddare, och lyssnade efter hans knappt hörbara andetag. Styrmannen försäkrade, att så vida Sultan lefde upp igen, ville han gifva honom sin egen räddningsmedalj, ty den hade det trogna djuret ärligt förtjent.

Och hunden hemtade sig åter och fördes i triumf till sina små lekkamrater, hvilkas fader han fått blifva ett medel att rädda. Många år efter denna händelse var den trogne hunden föremål för sjöfolkets kärlek och tillgifvenhet. De glömde aldrig hvilka bevis på klokhet och sjelfuppoffring han gifvit. Meddelaren af denna berättelse har sjelf sett detta ädla djur.

Öfvers. af A. R.

Moderskärlek.

För flera år sedan inträffade i vissa trakter af Europa en ovanligt kall väderlek i slutet af Maj. Fåglarne hade redan byggt sina bon och lagt ägg, då ett starkt snöfall med skarp nordlig vind jagade åtskilliga af dem att söka skydd hvar de kunde. Ganska många af dessa fåglar läto dock hellre begrafva sig under snön än de öfvergåfvo sina ägg. Vår teckning framställer en högst rörande bild af denna moderskärlek, då en stackars vildand med uppoffring af sitt eget lif sökte skydda sina ägg.

Har den store Skaparen nedlagt så mycken kärlek äfven i djurens hjertan, huru högt måste han då icke sjelf älska, han, som är den eviga kärleken!

Moderskärlek.

Henrik räddar en katt.

I ett fönster i den franska staden Håvre stod en vinterdag en älsklig liten gosse af omkring tio år och utslungade, häftigt upprörd, några hotelser till en flock trasiga barn, som sjungande och hojtande drogo förbi fönstret, i det de öfver den snöbetäckta gatan släpade en stackars halfdöd katt, omkring hvilkens ena tass de bundit ett snöre.

De tanklösa barnen gåfvo blott föga akt på gossens hotelser, utan kastade det arma djuret midt för hans ögon djupt ned i snön, lade ett stort isstycke öfver grafven och sprungo sedan sin väg.

Den lille gossen var utom sig af sorg och smärta; tårarne störtade ned öfver hans kinder, och han stod såsom fastkedjad vid fönstret. På en gång greps han af en ny tanke: Kanhända det misshandlade djuret ännu lefde! Och i ett nu sprang han utför alla trapporna, ned på gatan, krafsade upp den arma katten ur snön och tog denne, våt, smutsig och blodig, som han var, i sina armar samt bar honom upp i köket. Men här var kokerskan i färd med att tillreda middagsmåltiden och derför ingalunda benägen att åtaga sig den förolyckade varelsen.

»Kom, Marie, kom och hjelp mig!» bad Henrik; »här är en stackars halfdöd katt; låt honom ligga här och värma sig vid spiseln och gif mig litet mjölk åt honom.»

»Jo vackert, min unge herre», ropade kokerskan; »mitt nyskurade kök skulle få smutsas ned af ett kräk som ser så illa ut! Nej, var så god och jaga ut honom på ögonblicket, eljest klagar jag för frun.»

Henrik stod modstulen inför den myndiga kokerskan och höll katten tryckt tätt intill sitt bröst; han andades ännu, men darrade krampaktigt. Gossen var öfvertygad att hans snälla, ömsinta moder icke skulle förbjuda honom att utöfva barmhertighet mot den stackars olyckliga katten, men olyckligtvis låg hon sjuk, och han vågade icke gå in och störa henne.

Plötsligt erinrade han sig, att det fanns en stor vind öfver byggningen. Dit skyndade han nu och fann snart en gammal lår, en bit säckväf och litet bomull; deraf tillagade han en mjuk bädd och lade katten med mycken försigtighet deri. Han skakade sjelf af köld, ty vintern var sträng, men det aktade han icke mycket om. Att skaffa den sjuke misse litet varm mjölk var nu hvad som låg honom närmast om hjertat.

Nära intill hans hem bodde en gammal, vänlig frukthandlerska, som ofta förärat honom ett och annat vackert äpple, när han besökt henne i sällskap

med kokerskan, som gjorde sina uppköp för hushållet. Till den snälla gumman beslöt han nu taga sin tillflykt, viss att hon skulle hafva medlidande med ett misshandladt djur.

Och han misstog sig icke. Hon gaf honom genast en liten skål varm mjölk åt katten och lofvade att han hvarje dag skulle få hemta samma portion åt sin skyddsling. Några penningar ville hon ej mottaga, ehuru gossen erbjöd henne de få ören han hade i sin ficka; det var för henne nog att se hans glada ansigte.

Och glad var Henrik då han skyndade sig upp på vinden med mjölkskålen i hand.

Under hans outtröttliga omsorg blef katten snart bättre och omsider alldeles frisk. Hvar dag, då han kom ned från vinden, der han lekte med »Minni», såg han också innerligen glad ut.

Hans mamma var nu åter rask och frågade en dag kokerskan, om hon ej visste hvar Henrik var; hon hade förgäfves sökt honom i hela huset.

»Han är väl uppe på vinden hos den halfdöda katten, som han släpade hem från gatan», svarade kokerskan liknöjdt.

Frun, som ännu ingenting visste om denna lilla händelse, gick försigtigt uppför vindstrappan, och då hon tittade in genom en springa på vindsdörren, såg hon Henrik i full lek med en stor, prägtig katt. De sprungo i kapp och gömde sig stundom för hvarandra, såsom lekte de kurra gömma.

Modren roade sig att tyst betrakta dem en stund. Då hon derefter öppnade dörren, blef misse rädd och sprang ut genom en öppning på taket; Henrik förtäljde nu kattens historia, och den glädje han haft af att kunna rädda honom.

Modren omfamnade honom och tackade Gud, som gifvit hennes barn ett varmt och känsligt hjerta, det bästa en menniska kan ega.

Misse fördes sedan ned i familjens samlingsrum, och ehuru han att börja med var något fnurrig mot alla utom sin unge husbonde, fann han sig snart väl i huset, hvarest han alltid blef behandlad med godhet.

Lille Henrik blef sedan berömd som diktare och naturforskare; hans hela namn är Henrik Bernardin de Saint-Pierre, och hans vackra berättelse: *Paul och Virginie* har rört och gladt många unga hjertan.

Öfvers. af **A. R.**

I skogen.

Hans och Wilhelm

eller

Var snäll mot djuren.

I en skog i närheten af en utaf utlandets större städer hade en mängd sångfåglar bygt sina bon i träden. Men fågelsången aftog år från år, emedan i staden funnos många okynniga och råa gossar, som isynnerhet om söndagarne roade sig med att icke allenast plundra fåglarnes bo på ägg utan äfven taga de små ungarne och döda dem. För att motarbeta dessa afskyvärda tilltag utsattes vakt, men derigenom lyckades man likväl icke att fullständigt hindra ofoget.

Stadens skollärare vände sig då till lärjungarne i skolorna med uppmaning till dem att bilda en förening för djurens skydd. Hvarje medlem af denna förening förpligtades att icke misshandla något djur eller antasta fågelbon samt att så vidt möjligt vore äfven hindra andra derifrån. Många barn voro strax villiga att ingå i föreningen och småningom slöto sig allt flera till densamma.

De gossar, som af tanklöshet och oförstånd förut plundrat fågelbon, upphörde genast dermed, då de blefvo upplysta om det orätta deri, och de, som af elakhet gjort det, bevakades och tillrättavisades af de andra gossarne, hvarigenom ofoget allt mer förminskades och så småningom helt och hållet upphörde, hvarjemte barnen äfven i öfrigt lärde sig att behandla djuren med godhet, omsorg och välvilja. Fågelsången började nu åter att klinga härligt i den nämnda skogen, till glädje för alla som besökte densamma.

Önskligt vore att nyss anförda förfaringssätt till beredande af skydd åt djuren vunne allmän efterföljd. Deraf skulle icke allenast fåglar och andra djur skörda nytta, utan äfven barnen sjelfva hafva stort gagn, glädje och välsignelse.

Till bevis att de menniskor, hos hvilka kärlek till och barmhertighet mot djur från barndomen inplantas, derigenom förädlas, samt att ett motsatt förhållande medför ett motsatt resultat, vilja vi förtälja huru det gick Hans och Wilhelm, tvenne gossar, som bodde, den ene i förstnämnde stad och den andre i granskapet deraf.

Hans var sina föräldrars enda barn. Han blef af dem, ända från sin barndom, på allt sätt bortskämd. De första leksaker som sattes i hans hand, så snart

han begynte gå, utgjordes af piska och käpp, hvilka han flitigt begagnade till att med dem slå både lefvande och döda föremål. Då han föll omkull och stötte sig, uppmanade de oförståndiga föräldrarne honom att slå det föremål, mot hvilket han stött sig, i stället för att lära honom inse, att detta var hans eget fel och att han borde iakttaga mera försigtighet en annan gång. Härigenom inplantades tidigt hos honom begäret att utöfva vedergällningsrätt. Då han blef något äldre och mera försigkommen, visade sig snart följderna af detta förvända förfaringssätt. Han misshandlade nu alla mindre djur, ryckte benen och vingarne af flugor och fjärilar, sköflade fågelbon, pinade kattor, retades med hundar, och öfvade dagligen alla möjliga oarter, hvilka vanligen utgöra elaka och varnartiga barns högsta nöje.

Sedermera begynte han äfven att plåga sin fars hästar, dessa ädla och nyttiga djur, genom hvilkas arbete hela familjen till icke ringa del hade sin utkomst. Fadren var nemligen innehafvare af en skjutsstation och brukade äfven i öfrigt med sina hästar verkställa körslor för andras räkning, men i stället för att behandla hästarna med godhet, såsom de så väl förtjenade, var också han hård och obarmhertig emot dem. Isynnerhet pålade han dem ett allt för ansträngande arbete, utan att genom en närande och riklig föda bereda dem tillräckliga krafter dertill. Hans, som sålunda hade ett föga godt exempel i sin far, fortfor naturligtvis med sitt dåliga uppförande, och detta så mycket mer obehindradt, som han aldrig af sina föräldrar fick tillrättavisning derför.

Wilhelm, deremot, var en snäll gosse; hans goda anlag hade, genom en förståndig uppfostran, allt mer och mer utvecklats till allt, som var godt och ädelt. Aldrig tilläts han att misshandla någon lefvande varelse, i stället lärde föräldrarne honom att behandla alla med godhet och välvilja. Wilhelms föräldrar hade sålunda uti sonens hjerta nedlagt en god grund, hvarpå skolundervisningen sedan kunde bygga.

Wilhelm var ock afhållen i skolan af både lärare och kamrater, under det ett motsatt förhållande egde rum med Hans. Då den nya barnföreningen till djurens skydd stiftades, var Wilhelm en af de första, som ingick i densamma. Hans tillhörde en folkskola på landsbygden, hvarest ännu icke någon djurskyddsförening blifvit stiftad.

Både Hans och Wilhelm företogo sig en vacker söndagseftermiddag hvar för sig en vandring till den ofvannämnda skogen. Hans roade sig med att ödelägga ett fågelbo och att jaga en flock får och lam, till dess de voro alldeles utmattade. Vilhelm fann också ett fågelbo, men i stället att förstöra det, satte han sig ned på något afstånd och betraktade med innerlig glädje de två fåglarnes trägna och glada verksamhet. Derjemte såg han huru föräldrarne gåfvo sina små ungar den första lektionen i flygkonsten (se den bifogade planschen), och när den ena af fåglarne under en liten hvilostund satt på en gren tätt vid boet och sjöng sin lilla lofsång, förekom det Wilhelm som om fågeln i sin sång

Lektion i flygkonsten!

liksom inflätade ett tack till honom, för det han lemnat boet och dess invånare i fred. Då i detsamma en flock gossar från närmaste by kom tågande och fick ögonen på fågeln, var en af dem strax redo att taga en sten, för att kasta på den lille sångaren; men Wilhelm, som både af sin egen känsla och af de pligter, han åtagit sig såsom medlem i djurskyddsföreningen, drefs att taga fågeln i försvar, skyndade genast bort till gossen och bad honom vänligt men allvarligt, att icke kasta efter eller skrämma fågeln. Och här fann ett godt ord en god jordmån; gossarne drogo bort utan att skada fågeln. Och hvem var glad och lycklig häröfver om icke Wilhelm?

Wilhelm begaf sig derefter ned till stranden af en liten insjö, för att se huru de vackra fiskarne simmade och glänste i vattenytan. Då han kom dit, upptäckte han Hans, hvilken han ofta förut träffat i denna trakt. Han var nu sysselsatt med att fästa en lefvande mask på en metkrok. Den arma masken gjorde förtviflade försök att komma lös, men förgäfves; inom kort kastades han i sjön och uppslukades af en fisk. Hans, som kände nappet, drog med stor förnöjelse upp fisken, slet utan barmhertighet kroken ur magen på honom, så att inelfvorna medföljde, och slängde honom derefter i sanden, der han fick ligga, sprattlande och flämtande efter andan.

Wilhelm, som sett hela uppträdet, kunde ej tiga längre, utan utbrast: »Hans! Huru kan du ha hjerta till att först uppträda ett lefvande djur på en otäck krok och att sedan på ett så grymt sätt behandla ännu en annan lefvande varelse?»

»Åh!» svarade Hans, »sådant bekymrar mig föga, blott det nappar bra; det är hufvudsaken.»

»Men, Hans», gemälde Wilhelm, »du borde veta, att alla lefvande varelser hafva känsla och att man derför bör behandla dem med barmhertighet. Det har mamma lärt mig, och mina lärare i skolan säga detsamma.»

»Väl möjligt», återtog Hans, »men i så fall skulle man ju aldrig få fiska, hvilket är så roligt.»

»Åh jo!» svarade Wilhelm, »om du, såsom mamma lärt mig, begagnar nät eller håf vid fiske och har till lockbete ett stycke kött, bröd eller något annat, som fiskar tycka om, och derefter, så snart fiskarne uppdragas ur vattnet, genast slagtar dem medelst ett skarpt snitt öfver ryggbenet, strax nedom hufvudet, eller ock afskär hufvudet helt och hållet, så må du fiska, ty mamma har sagt mig, att Gud gifvit oss djuren till vår näring, men att vi icke få onödigtvis plåga eller misshandla dem. Äfven säger mamma, att fisk kan andas och lefva endast i vatten, och att den, upptagen ur vattnet, småningom qväfves och sjelfdör, hvarigenom den icke allenast onödigt pinas, utan äfven blir mindre tjenlig till föda åt menniskan, än om den slagtades genast efter upptagandet ur sjön.»

Hans hade visserligen under tystnad men med stor otålighet afhört Wilhelms senaste yttrande. Nu genmälde han: »Tror du, jag har någon knif att slagta fisken med? Och dessutom skulle jag ju blifva blodig om händerna.»

»Åh!» sade Wilhem, »en knif kan du lätt skaffa dig, och vatten finnes här i öfverflöd, så att du kan tvätta dig ren. Men om du icke vill slagta fisken, så släpp honom åtminstone i ett ämbar med vatten och gif honom litet gräs eller mjukt bröd, i stället att låta honom sprattla sig till döds i sanden.»

Nu var det slut med tålamodet hos Hans, och han utbrast häftigt: »Om du gick och sökte upp en mask åt mig och hjelpte mig att sätta den på kroken, så använde du tiden bra mycket bättre än genom att gifva mig en mängd förhållningsregler, hvilka jag dock aldrig ämnar följa.»

»Nej, tack!» sade Wilhelm, »aldrig får du mig att söka upp mask åt dig och sätta den på krok; ej heller tänker jag sjelf någonsin fiska på ett så grymt och obarmhertigt sätt.» Dermed gick han sin väg, ledsen att hans ord ingenting verkat på den hårdhjertade Hans, men dock tillfredsställd i det goda medvetandet att hafva uppfylt sin pligt och sökt lindra oskyldiga, värnlösa varelsers lidande.

Vid hemkomsten möttes han af vänliga blickar och uppmuntrande ord af sina föräldrar, hvilka på afstånd sett och hört hela uppträdet emellan de båda gossarne, och gladde sig att finna, det deras son hade ett så varmt hjerta för de lidande bland djuren, hvilket ock ingaf dem hopp att han i framtiden skulle blifva en god och rättskaffens man, och deras förhoppning härutinnan blef icke heller besviken.

Hans deremot blef allt mer och mer förhärdad och elak emot både menniskor och djur, nemligen emot sådana, som icke kunde försvara sig. Äldre personer och större djur vågade han icke angripa, ty han var lika feg som elak (egenskaper hvilka vanligen följas åt), och då han dertill var lat, blef han i framtiden en odåga, föraktad af sina medmenniskor för sitt råa och elaka sinnelag, sin dumdristighet och oduglighet. Mot sina föräldrar var han ovänlig och hård, och de insågo nu, sedan det var försent, huru illa de handlat, när de icke i barndomen, medan sonens hjerta var mjukt och mottagligt för goda intryck, hos honom inplantat kärlek till och barmhertighet mot de värnlösa djuren.

Att verka för en mild och förståndig behandling af djuren anses lyckligtvis numera för en sak af stor betydelse. Det är en naturlig följd, att den menniska, som är grym emot djur, småningom blir slö för ädlare känslor i allmänhet. Man kan icke på samma gång hafva ett obarmhertigt sinnelag för djuren och ett känslofullt hjerta för menniskorna. Den, som vänjer sig vid att vara grym mot sina medskapade varelser bland djuren, skall ock vid lägligt tillfälle uppträda på samma sätt mot sina medmenniskor. Att arbeta för djurens skydd är derför också — direkt eller indirekt — att arbeta för menniskoslägtets bästa.

Menniskan har på oräkneliga sätt nytta af djuren, till kläder, till föda, till lättnad vid arbetet och så vidare, och menniskan har rätt att bruka djuren till sin

nytta. Men rättigheter åtföljas också af pligter, och det är menniskans pligt att behandla djuren väl, såsom det tillkommer den starkare gent emot den svagare, och här vid lag är det så mycket mera en pligt, som djuren icke en gång kunna beklaga sig eller bedja om förskoning.

Först och främst böra då husdjuren, af hvilka menniskan har en så stor nytta, behandlas med vänlighet och omsorg. Det ligger ock i menniskans eget intresse att behandla husdjuren väl, ty derigenom har hon alltid större nytta af dem. En utsvulten häst kan nemligen icke arbeta så mycket som en välfödd, en uthungrad ko mjölkar mycket mindre än en välfodrad och så vidare. När ett djur skall slagtas, bör detta ske på ett snabbt och så litet som möjligt smärtsamt sätt.

Hvad de vilda djuren angår, har menniskan rättighet att begagna äfven dem till sin nytta, men det bör ske inom vissa gränser, det vill säga, hvarje djurslag bör, så vidt det icke tillhör antalet af skadedjur, vara fredadt under parningstiden samt i allmänhet alla ungar skonas; i annat fall utdör snart hela slägtet. Då vilda djur och skadedjur dödas, bör samma skonsamhet iakttagas emot dem, som här ofvan anbefalts vid slagt af husdjuren. Gent emot alla djur och andra lefvande varelser gäller denna regel, att man aldrig bör tillfoga dem några onödiga lidanden. Också här kan och bör vår Frälsares stora hufvudregel: »Gör mot andra hvad du vill att andra skola göra mot dig», vara vårt rättesnöre, ty såsom vi tillmäta andra skall ock oss tillmätet varda. Varen derför barmhertiga, om I önsken att sjelfva erfara barmhertighet, ej allenast i tiden utan ock i evigheten.

J. V.

Sparfvarnes nattläger.

Fågelskaran stilla re'n
hvilar vingen par om par
på den nakna, frusna gren,
sluten tätt kring mor och far.

Ingen kudde ger sitt stöd
åt den fjäderklädda kind,
ingen ömhet trygghet böd
mot den bistra nordanvind.

Men den lilla skaran tryggt
sofver under himmel bar,
han, som trädets krona byggt,
ock för dem ju omsorg har.

Och när solens första rand
rikt sitt guld kring jorden strör
löses åter tungans band
och du tusens lofsång hör.

O. v. F.

Småfåglarne i frihet.

Bettys vinterhatt.

Betty var ett moderlöst barn, tolf år gammal. I hvarje hennes anletsdrag återspeglades karakterens älsklighet och hjertats värma, hvarför ock alla, med hvilka hon kom i beröring, älskade henne. Men hon förtjenade också att blifva älskad, ty hon förstod konsten att vara glad med de glada, och hade alltid deltagande för de bedröfvade. Åt de nödlidande utdelade hon villigt sina små sparpenningar; och lika vänlig hon var mot menniskor, lika snäll var hon emot djuren: två kattor, som saknade egare, hade på hennes förbön funnit en god tillflykt i hennes hem, och icke få af dessa ofta misshandlade djur hade det lyckats henne att utplantera hos vänner och bekanta, då många menniskor äro nog hårdhjertade att vid flyttningstider lemna en katt, som förut lefvat godt i deras kök eller boningsrum, utan att vidare tänka på att det stackars djurets framtida lott ofta blir att jagas ut ur huset, när den nye hyresgästen flyttar in.

Men framför alla djur älskade Betty fåglarne. Om vintern strödde hon dagligen ut hampfrö och korn på sådana ställen, der hennes små vänner icke voro utsatta för angrepp af vilda pojkar eller utsvultna kattor. Sångfåglar och sparfvar kommo i stora flockar till det bräde, som var anbragt utanför hennes fönster, och hon var hjertligt glad, när hon hörde deras muntra qvitter, hvilket ljöd som ett åter och åter upprepadt tack för den omvårdnad hon egnade dem. I en djurskyddsföreningens tidning hade hon läst om hvilken föda man borde erbjuda insektätande fåglar, och hon följde noggrant denna anvisning.

Bettys fader gladde sig öfver det välvilliga sinne han märkte hos sin lilla dotter, och det var naturligt, att han ock fann nöje i att bereda henne all den glädje han kunde. Kort före jul gaf han henne litet penningar med tillåtelse att derför köpa sig en ny vinterhatt. Det var första gången hon på egen hand skulle få köpa sig en hatt, och hon kände sig icke litet belåten när hon inträdde till modehandlerskan, och efter åtskilligt ordande och väljande återkom med en liten nätt och treflig hatt.

Unga flickor hade just detta år upptagit ett barbariskt och oskönt mode, nemligen att bära större eller mindre, brokiga fåglar såsom prydnad på hattarne.

Bettys fader blef emellertid helt allvarsam, då han betraktade den nya hatten. Han lade armen om sin dotters lif, och yttrade: »Kan du verkligen finna glädje i att pryda dig med den lilla döda fågeln? Har du något begrepp om, huru menniskorna bära sig åt med dina små älsklingar blott för att tillfreds-

ställa ett dåraktigt begär att styra ut sig? Alla dessa vackra fåglar, som nu sitta så styfva på hattarna eller utställas i bodfönstren, äro fångade i nät och snaror, och deras små hjertan hafva bultat af förskräckelse, då man fört dem bort från skog och mark, der de lefde så lyckliga och glada, bygde bo, och utkläckte sina små ungar.

De fullvuxna fåglarne dödas på det grymmaste sätt, antingen genom förgiftning eller derigenom att bröstet klämmes tillsamman på dem. Många få svälta eller törsta ihjäl. Ty det är ju omöjligt för menniskor, som slå sig på en så sorglig födkrok, att ordentligt underhålla dessa i tusental fångade små fåglar.

Och de stackars små ungarne, som blifvit qvarlemnade i boen, huru tror du väl det gått dem? Ack, de väntade med öppen mun timme efter timme att far och mor skulle komma och mata dem, men de väntade förgäfves och måste slutligen dö af svält, emedan man fångat deras föräldrar, för att bruka dem till att garnera fruntimmershattar med.»

Betty brast i gråt vid dessa ord. »Aldrig vill jag bära en sådan prydnad min hatt», utbrast hon, »om mina skolkamrater och alla de äldre och yngre flickor jag känner, hade hört hvad du nu berättat mig, skulle väl ingen af dem vilja hafva minsta del i en sådan grymhet. Nu afskyr jag denna prydnad, och det skulle vara hjertlöst af mig att behålla den.» Med dessa ord borttog hon den lysande blåmesen, och omtalade snart för alla sina vänner hvad fadern sagt henne, och ingen af dem hade för framtiden lust att pryda sig med stackars, misshandlade småfåglar. Dessa skulle man låta flyga — och sjunga om allt det goda, som deras och vår Skapare gifvit dem och oss.

Öfvers. af A. R.

Bucephalus.

En hästs lefnadslopp.

Der föll ett tungt slag! Ett till — och ännu ett! Och så störtade ändtligen det olyckliga djuret för yxans hugg. Det var en stackars utsliten häst, mager, så att man kunde tälja alla hans ben, och dertill med ett sår på bakbenet, men hufvudets ädla form och kroppens vackra proportioner röjde, att han en gång hade varit ett vackert djur af ädel race.

Bucephalus.

Månne han anade hvad som förestod honom, då han några minuter förut kastade en blick in på slagtarhusets blodbestänkta golf? Det var icke möjligt att med godo få honom ditin. Till följe af den märkvärdiga instinkt, hvarmed hvarje lefvande varelse kämpar för lifvet, äfven om detta är aldrig så uselt, stretade han emot, uppbjudande sina sista krafter, och måste puffas och släpas in i det rum, som han ej lefvande skulle lemna, men hvarifrån hans sönderstyckade kropp skulle utsändas för att tjena till näring åt de fattigaste bland de fattiga.

Det var ute på landet i ett präktigt stall, som denna häst första gången sett ljuset. Gröna ängar med solsken och klöfverdoft voro hans första tummelplats, der han lustigt sprang omkring, gnäggande vid sin moders sida. Huru liflig och vacker var han icke då!

Fölungen utvecklades hastigt. De små välformade hofvarne stodo i rigtigt förhållande till de fina benen; hufvudet höjde sig vackert, och det kloka ögat skådade eldigt, men tillika godmodigt ut i verlden, och huden som i början var så ruggig, hade fått mjukhet och glans. Fölungen hade blifvit en fullt utvecklad, vacker ung häst.

Detta fann också unga fröken, då hennes far en dag lät föra fram unghästen till byggnadens hufvudtrappa och förärade honom åt henne till ridhäst. I sin glädje öfver det stolta djuret, som frustande skrapade på marken, medan hennes hvita hand smekande gled genom dess man, gaf hon honom det ståtliga namnet Bucephalus.

Det var en härlig tid för Bucephalus så länge hans arbete endast bestod uti att flyga öfver ängarne, öfver diken och gärden, och in genom skuggiga, susande skogar, bärande den unga, lätta ryttarinnan, som ofta plägade belöna honom med en bit socker och ett vänligt berömmande ord, hvars betydelse han så väl förstod.

De goda dagarne räckte dock icke länge.

Efter ett års förlopp öfvergick Bucephalus till frökens bror, en ung kavallerioffícer. Nu började den snabbfotade Bucephalus' hjeltetid. Han fick göra bekantskap med kasernlifvet, med manövrernas strapatser, ja, med krigets faror, men äfven med dess lagrar. Under fälttåget, hvari det ädla djuret deltog tillsammans med sin herre, utmärkte det sig såväl genom sin uthållighet som genom sin ovanliga snabbhet och räddade till och med en gång derigenom sin ryttare, då denne oförsigtigt vågat sig för långt fram och blifvit öfverfallen af en fiendtlig skara.

Denna bedrift blef efter krigets slut tillbörligen omtalad. Man skref ett qväde till Bucephalus' ära, och den unga fröken, som icke glömt sin älskling, satte en blomsterkrans på hans hufvud, en hedersbevisning, för hvilken djuret uttryckte sin erkänsla genom ett belåtet frustande. Vid den fest, som anställdes för det återvändande regementet, talade man allmänt om den snabbfotade Buce-

phalus, hvarvid någon äfven yttrade att han utan svårighet skulle taga första priset vid nästa kapplöpning. Häremot invände en annan, att till och med den bästa häst icke alltid egnar sig för kapplöpning.

Den tanken, att Bucephalus i något afseende skulle kunna öfverträffas af en annan häst, var outhärdlig för hans egare, och då denne ej på annat sätt kunde bevisa att hans häst stod öfver alla andra, blef det på stället afgjordt, att Bucephalus skulle pröfva sin lycka på kapplöpningsbanan.

Det var en vacker sommarafton. Tusentals menniskor trängdes vid biljettkontoren, som voro uppförda invid kapplöpningsplatsen, och denna fyldes hastigt med skådelystna. Läktarne voro uppfylda med manliga och qvinliga representanter af de förnämsta kretsar i hufvudstaden och der syntes äfven en och annan medlem af den kungliga familjen. Bland åskådarinnorna fattades likväl en; det var Bucephalus' första egarinna; det hade varit omöjligt öfvertala henne att öfvervara sin älsklings debut som kapplöpare.

Kapplöpningen begynte.

Emellan närvarande officerare och unga adelsmän var intresset för Bucephalus ovanligt stort; man kände hans historia, och sällan hade hållits så stora summor som på Bucephalus.

Den jokey, som red honom, trodde honom likväl icke mer än jemt, han ansåg sig hafva haft tillfälle öfvertyga sig om, att han med lätthet kunde vinna, så framt han sjelf ville, men i sistnämda afseende trodde han icke att hästen var absolut att lita på.

Jokeyen var en skicklig ryttare och förstod att behandla Bucephalus, men visste också att han var stolt. »Och stolta hästar», sade han, »duga icke för denna slags ridt. En kapplöpare måste vara äregirig, men icke stolt!»

Den som en gång öfvervarit en kapplöpning, skall aldrig glömma den syn, som ryttare och hästar erbjuda under sista sträckan af banan, omedelbart innan de nå målet. Jokeyens öfre kroppsdel bildar en båge, och hästens buk rör nästan vid marken.

Bucephalus lopp icke, han flög. Här var intet tvifvel om, att han icke skulle vinna priset. Man började höra utrop af triumferande beundran; tidningsreferenterna beredde sig redan att anteckna den ädla, bruna hästen såsom segrare, — då stegrade sig Bucephalus ett ögonblick och kom derigenom ett halft hästhufvud efter en muskelstark fuchs, som tillhörde en bekant sportsman. Jokeyen hade slagit honom öfver öronen, för att drifva honom till det yttersta, men just detta gjorde att Bucephalus, i stället att få första priset, blott fick det andra. Hans herre blef så utom sig öfver detta »nederlag», att han ögonblickligt sålde hästen. Denne kom nu att tillhöra en köpman, som begagnade honom såväl till ridhäst som att köra lass med. Nu var det slut med de goda dagarne. Hästen förföll liksom i svårmod, om man får bruka detta uttryck i vanlig bemärkelse. Månne

han förstod, att han icke mer var föremål för samma uppmärksamhet som förr? Hans ståtliga, elastiska gång, hans smidiga rörelser, den stolta elden i ögat — allt var borta.

Någon gång kunde han dock plötsligt lyfta hufvudet med en liflig rörelse, under det en skälfning gick igenom hela hans kropp. Var det hemsjuka? Var det sorg öfver en svunnen lycka?

»Jag är trött vid det der djuret», sade köpmannen en dag, »jag tror det har anlag för kollern.»

Icke långt derefter var Bucephalus spänd för en droska; en åkare hade köpt honom. Hans ädla härkomst, fordna anseende och ståtliga namn voro nu glömda. Han behandlades dock ganska väl, hans nye egare hade namn om sig att vara god mot sina hästar.

Icke desto mindre kände Bucephalus djupt skilnaden mellan sitt förra och nuvarande lif. Det gafs visserligen dagar, då han kunde stå temligen ledig på åkarestationen, men så måste han i stället andra tider trafva från morgon till qväll. Han saknade sitt goda stall och sin fylda krubba, och måste nu åtnöjas med en om nosen bunden påse, fyld med en blandning af hackelse och hafre. Droskan kom hem sent på aftonen, ofta nära midnatt, och hästen fick blott några få timmars hvila. Han fäste sig icke desto mindre vid sin nye herre, som ofta, om än något hårdhändt, klappade sin häst, eller då han var vid godt lynne räckte honom ett stycke bröd. Bucephalus lärde att finna sig i fattigdomen. Men kusken blef sjuk och kom på hospitalet, och en ung, rå och elak dräng aflöste honom. Svärjande öfver de dåliga tiderna satte han sig upp på kuskbocken och gaf djuret ett piskrapp tvärs öfver ryggen, hvilket efterlemnade en bred strimma i skinnet. En stund derefter svängde vagnen om ett hörn, och då kusken icke såg sig för, var han nära att köra på en hyrvagn. Med hela sin kraft dref han hästen tillbaka under ständigt piskande, såsom om denne varit orsaken att han stött emot. I hyrvagnen satt en förnäm dam vid sidan af sin make; det var hon som gjorde, att droskkusken icke blef anmäld i polisen, i det hon bad för den »stackars mannen». Sålunda slapp han undan med förskräckelsen; men för denna måste Bucephalus böta. Tänk om den förnäma damen hade känt igen den redan temligen utslitna hästen såsom den hon en gång hållit så mycket utaf. Ack, hon kom väl knappt ihåg sitt fordna älsklingsdjur, som nu måste trafva på stengatan och lida svält och misshandling. Bucephalus var numera hvarken äregirig eller stolt. Han var glad när han icke svalt och icke fick för många piskrapp. Och dock hade han icke helt glömt sin fordna härlighet. En dag, då ett regemente soldater med klingande spel drog förbi åkarestationen, blef Bucephalus orolig. Var det månne ett minne från fälttåget, som de klingande trumpeterna väckte hos honom? Flög han i tankarne genom krutröken under kanondundret och vapenbraket? Satt hans gamle herre återigen på hans rygg? Var det väl

denne, som sporrade honom fram i spetsen för den käcka ryttarskaran? Bucephalus skälfde, hans ögon sköto blixtar; han gjorde ett språng framåt och — så kom verkligheten med sin prosa.

»Se den gemena karnaljen», ljöd det från droskkusken, under det han ryckte hästen i munnen med betslet, så att det blodiga skummet stod denne i mungiporna. Då han derefter under en ström af skällsord sparkade det arma djuret, samlade sig en hop folk. Polis efterskickades och kuskens namn och nummer antecknades. Han måste inställa sig för rätten och blef dömd att böta för djurplågeri. Detta kräfde naturligtvis hämd. Han misshandlade från detta ögonblick sin häst på det råaste sätt och piskade honom utan ringaste anledning, så snart han trodde att ingen såg det. Ja, han öfverhöljde honom med slag under buken, öfver halsen, hufvudet, ja, en gång till och med öfver ögonen, så att Bucephalus blef nära nog blind. Det är i hög grad upprörande att tänka sig en lefvande varelse öfverlemnad åt en sådan menniskas godtfinnande, särskildt när man besinnar att det ädla djuret, genom ett slag med hofvarne, skulle kunnat slå sin plågoande till jorden, om han endast varit medveten om sin egen styrka.

Till sist blef Bucephalus genom slag och dålig behandling så utpinad, att han blef obrukbar. På ryggen hade han ett djupt sår, omkring hvilket flugorna svärmade och i hvilket de lade sina ägg, och hvilket sår vållade honom den häftigaste smärta vid hvarje steg. Hade den stackars hästen kunnat klaga sin nöd, skulle det hafva varit en fruktansvärd anklagelse mot skapelsens herre, menniskan. Men under det hästen vet att gifva uttryck både åt glädje, längtan och mången annan sinnesrörelse, måste han stum bära smärtan, om den än är ganska våldsam. Endast hans ögon tala, men hvem lägger väl märke till sorgen i en hästs blick?

Bucephalus hade redan lidit så mycket, att man skulle kunna tro måttet vara fullt. Och likväl återstod ännu den bittraste droppen. Det blef den en gång så vackre fullblodshästens lott att anstränga sina sista krafter för att tillsammans med en olyckskamrat släpa tunga murstenslass till en byggnad.

Dessa palatslika, moderna byggningar, som öfverallt resa sig i städerna, gifva tyvärr anledning till mycket djurplågeri. När man kastar en blick på de utarbetade gamla hästarne, hvilka ofta begagnas för transport af mursten samt för att undanskaffa den uppgräfda jorden, kan man ej annat än upprörас öfver att menniskor tillåtas att på sådant sätt utpina de arma hästarne, innan de föras till slagtbänken.

Bucephalus var redan så svag, att endast helt litet fordrades innan det skulle vara ute med honom. En dag hade det regnat starkt, och infarten till byggnadsplatsen liknade nära nog ett moras. Den tungt lastade vagnen kunde ej flyttas ur stället. Kusken tillgrep piskskaftet, då snärten ej längre syntes honom tillräcklig.

Under ständiga eder slog han oaflåtligt de olyckliga kreaturen, så att till och med den mest hårdhjertade menniska ej kunde undgå att röras deraf. Men allt förgäfves; vagnen kom icke ur fläcken. I stället att skaffa ett par starkare hästar, såsom det varit hans pligt, arbetade han sig upp till ett verkligt raseri, grep en stör, som låg på marken, och slog den stackars Bucephalus i hufvudet dermed, så att djuret blef helt bedöfvadt.

En qvinna, som jemte flera andra bevittnade detta sorgliga uppträde, utbrast med tårar i ögonen: »Är här då ingen, som vill taga sig an den stackars hästen? Jag bor här i grannskapet, och jag är nästan sjuk af att höra det ständiga svärjandet och piskandet från morgon till qväll! Har ni då alls intet medlidande? Djuret har ju också känsla och kan känna smärta lika så väl som ni!»

»Är du kanske medlem af den fördömda djurskyddsföreningen, din gamla käring!» ropade körsvennen och hotade den gamla qvinnan med piskan. »Vi andra få sträfva och fara illa, skola då de dumma bestarne kanhända icke också arbeta?»

Ingen enda af de närvarande brydde sig om att tillrättavisa körsvennen och understödja den modiga qvinnan. Tvärt om! En af murarena tillsade henne, att packa sig bort, enär denna sak ej anginge henne. En ung slyngel, som arbetade vid byggnaden, förenade sina ansträngningar med körsvennens, och begge slogo de stackars hästarne af alla krafter, under det dessa togo i så, att det såg ut som om deras muskler skulle brista; men dervid störtade Bucephalus till marken. Hans lidandes mått var nu fyldt.

Han försökte väl att resa sig, men kunde icke; hans fot hade fått en allvarlig skada. Slutligen kom en herre med en poliskonstapel, men det var för sent! Här var intet annat att göra, än att spänna ifrån Bucephalus och föra honom bort från en plats, der han lidit så mycket. Och slutet på detta sorgespel från djurens verld återfinnes i början af denna lilla berättelse.

Öfvers. af A. R.

Kycklingmodern.

(Med planscher.)

Som vi veta är hönan ingen sjöfågel och kan icke simma. Tvärt om visar hon förskräckelse för vatten och håller sig med sina ungar gerna långt ifrån sjöstranden.

Kycklingmodern.

Kanske ha flera af våra läsare hört en ofta omtalad berättelse om en stackars höna, under hvilken man vid liggtiden hade lagt ankägg i stället för hönsägg. När de små ankungarne kommo ut ur skalet och började röra sig på marken, längtade de enligt sin natur efter vattnet och skyndade sig, första dagen de blefvo utsläppta ur hönshuset, ned till den förbiflytande lilla ån, och begynte till hönans stora ångest simma ut i densamma. Hönan sprang fram och tillbaka på stranden och sökte med alla möjliga ljud och skrockningar kalla dem tillbaka. Men förgäfves, de små ankungarne döko ned, så att de ibland blefvo osynliga, och när de åter kommo upp i vattenbrynet visade de på en lång stund ej minsta lust att återvända till den förskräckta hönsmodern.

Huru moderskärleken äfven hos djuren dock är mägtig att öfvervinna också deras naturliga rädsla, visar en händelse, hvilken helt nyligen tilldragit sig på en större egendom i Skottland. Der inträffade en vår ett häftigt vattenflöde, och hönsgården blef i icke ringa grad öfversvämmad af vattnet. De stackars hönsen flögo förskräckta upp på pinnarne af inhägnaden, der de sutto dufna och nedslagna.

Godsets folk glömde i den allmänna förvirringen bort innevånarne i hönsgården, och efter en dags väntan började dessa känna sig mycket hungriga.

Bland dem befann sig en höna med flera ungar, och det var märkvärdigt att se huru hon af ömhet för ungarne nu öfvervann sin naturliga skräck för vattnet; hon kunde ej simma, men hon *vadade* öfver till andra sidan med en unge i sender på ryggen, och på detta sätt gick hon fram och tillbaka *åtta* gånger, emedan hon hade åtta små ungar att rädda. Slutligen blef hon så stel i benen att hon med möda kunde röra dem; men husmodern, som från ett fönster fått se det rörande skådespelet, skyndade sjelf ut att taga vård om den ömsinta hönsmodern och hennes ungar. De fördes alla under tak och undfägnades med en full hand korn, som smakade dem förträffligt.

Öfvers. af **A. E. A.**

Kycklingmodern.

Min första jagtbedrift.

(Ett barndomsminne.)

Jag tog min pilbössa, varm i hågen,
Och se'n jag väl hade pröfvat bågen
Och pröfvat pilen med stålspets på,
Jag smög mig tyst ner till sjön på tå.
Jag hade hört, att det ofta händer,
När natten stundar, att vassens änder
Sig våga fram, för att också de
Guds klara himmel må kunna se.

Jag låg och lurade, argt som räfven,
Och der kom simmande fram ur säfven
En lycklig and med en skara små
Nykläckta ungar, så näpna, så. —
De kunde näbbarne redan doppa,
Hvad tycks, de kunde sig redan noppa
Så täckt i qvällen, der helt kokett
De gjorde från sig sin toilett.
De summo närmre, jag spände bågen,
Jag var så blodtörstig nu i hågen,
Väl ville pilen ej ligga still
Af ångest; ja, hur det nu gick till
Det vet jag knappt, tills jag såg med smärta
Det hvassa stålet i andmors hjerta.
Blott några vingslag ännu hon slog,
Såg på de hjelplösa små och dog.

Men ve, hvad hade jag gjort? Vid stranden
Der låg min gerning, den döda anden,
Och kring sin moder, ännu helt varm,
Med blodig pil uti blodig barm,
Den ängsligt qvidande, späda skaran
Sig trängde tätt som till skydd i faran.

Dock, hvar fanns skyddet att söka nu
När modershjertat nyss brast itu!
Ja, all min glädje, min frid var borta,
Mitt »jägarhjerta», det kom till korta;
Jag satt i qvällen mig ned och gret,
Hur bittert svidande ingen vet.
Ja, aldrig, aldrig jag mer kan glömma,
Hur salta tårarna kunna strömma,
Hur såradt samvetes väckta röst
Högt ock kan ropa i piltens bröst.

Den natten kunde jag föga sofva,
Men hvad jag kunde, det var att lofva,
Att aldrig mera på andjagt gå,
Att aldrig *leka* med döden så,
Att aldrig komma en mask att lida,
Att aldrig tanklöst förstöring sprida,
Ty se, den qvällen jag väl förstått,
Att djuren också ett hjerta fått.

V. M.

Gossen och grodorna.

Några gossar lekte en dag vid en dam och kastade, för sitt nöje skull, stora stenar ned deri. Dammen var full af grodor, och flera stenar träffade dessa. Då lyfte en groda sitt hufvud upp öfver vattnet och sade: »Viljen I icke upphöra att stena oss på ett så hjertlöst sätt?»

»Vi leka endast», svarade en af gossarne.

»Det är möjligt», svarade grodan, »men derför träffa edra stenar oss lika hårdt. Hvad som är lek för er — är död för oss.»

Öfvers. af A. R.

En öfverraskning.

En öfverraskning.

(Med plansch.)

Det var högst märkvärdigt.

Måns eller Misse eller »Snurretass», som trädgårdsmästarns Kristian kallade honom — ty ett kärt barn har ju många namn, som man vet — hade tagit sig en liten lur i skygd af planket. Snurretass hade legat med halft tillslutna ögon och befann sig i en öfvermåttan angenäm sinnesstämning. Det var en sådan treflig plats, denna, invid planket, så lugn och så fredlig. Solen sken på löfven, som stucko fram mellan springorna, och den sken Misse rakt i ögonen, hvarför det icke var så underligt, att han tillslöt dem till hälften, ty han sof icke så rigtigt; han blundade bara litet, eller drömde kanske snarare.

Han drömde om det rara fatet med mjölk och små brödtärningar, som trädgårdsmästarns hustru hvar dag satte ut till honom på gården — det vill säga om sommaren; ty om vintern hade han sin egen lilla trefliga plats inne i salen, i ett hörn nära invid kakelugnen och alldeles bredvid gamla farmors länstol. Det var beskedliga menniskor han bodde hos. Det voro både han och »Trofast» öfverens om, och de sökte också, hvar på sitt sätt, att visa sig tacksamma derför. Det låg nu en gång i deras natur att vara det. »De stackars stumma djuren äro mången gång mycket mer hängifna och tacksamma än många menniskor», hade »Snurretass» hört trädgårdsmästarens hustru säga.

Allt detta låg han nu och tänkte på, medan solen sken så varmt, och det var helt tyst omkring.

Men då var det, som det märkvärdiga inträffade.

»Snurretass» blef plötsligt uppskrämd ur sina fredliga tankar vid ett ljudeligt upprepadt »kväk»! »kväk»! som kom honom att rusa upp för att se, hvem fredsstöraren var.

Och der stod han nu på sina fyra hvita tassar, och midt framför honom satt ett litet märkvärdigt djur och stirrade på honom med sina stora ögon.

»Snurretass» reste sin svans i stum förvåning, sköt sina sammetslena öron framåt och såg på det lilla, märkvärdiga djuret, som ej gjorde minsta min af att flytta sig. Öfverraskningen tycktes vara ömsesidig. Och så fortforo de att stirra på hvarandra.

Nu var »Snurretass» helt visst ett klokt djur, och lät icke så lätt bringa sig ur fattningen, icke ens när han påträffade en ganska stor råtta. Men naturhistorien hade »Snurretass» aldrig läst. Och en sådan varelse, som den han nu fick ögonen på, hade han aldrig sett.

Skulle det kunna vara en råtta, naturligtvis af en annan art än dem han hittills hade gjort bekantskap med? Nej, det var omöjligt! En råtta skulle genast hafva lupit sin väg. Det var han säker på. Men hvad var det då för ett sällsamt litet djur, som så dristigt fortfor att stirra på honom?

»Snurretass» begynte se mycket eftertänksam ut. Ett ögonblick föll det honom in, att han skulle springa efter »Trofast» för att höra hans mening. Men under tiden kunde ju det lilla underliga djuret hafva försvunnit, och då skulle det icke vara till någon nytta att »Trofast» komme.

Kunde det likväl vara ett alldeles egendomligt exemplar af råttslägtet?

»Kväk»! sade grodan just i det samma, liksom för att svara »Snurretass» på den upprepade fråga, han ställde till sig sjelf.

Nu blef det honom klart, att det icke kunde vara en »sällsynt råtta», ty råttorna sade icke »kväk», utan pepo helt fint, det visste han af erfarenhet, till och med utan att hafva läst naturhistoria. Och nu sågo de båda på hvarandra, som om de lika mycket längtade efter en förklaring. Ovisst är dock om de någonsin fingo en sådan.

Då vi kommo ut till dem, stodo de der ännu. Nu är det så länge sedan, att man kan vara alldeles viss på, att de gått, hvar och en till sitt: »Snurretass» till sitt mjölkfat och grodan till sina kamrater i diket. Men vi bedja våra unga läsare se rätt noga på bilden och försöka om de kunna gissa, hvilken som först retirerade, katten eller grodan.

Öfvers. af **A. R.**

Brandkårens hund.

En af de pålitligaste och nyttigaste representanter för hundslägtet var Bob, som för ett par tiotal af år sedan tillhörde brandstationen i Farringtons-street i London. Hvar gång signalklockan lät höra sig var Bob den ifrigaste att komma åstad. Han sprang tjutande framför sprutorna, banande sig väg fram till stället, der elden hade utbrutit. Bob var ofta den förste, som störtade in i det brinnande huset, han klättrade upp för de högsta stegar och hoppade in genom fönstret långt fortare än någon af manskapet. Genom ett högt skällande tillkännagaf han alltid i hvilka rum han påträffade menniskor, och bidrog sålunda i väsentlig mån till deras räddning. Hunden ansåg påtagligen detta för sin pligt.

Vid en eldsvåda i Duke-Street utförde Bob en af sina första bedrifter. Lågorna grepo hastigt omkring sig och omgåfvo snart hela byggningen. Men hunden rusade in i det brinnande huset och kom efter få minuter ut derifrån, bärande en liten katt i munnen. Under en annan eldsvåda i Lambeth-Road var Bob som vanligt också tillstädes. Manskapet antog, att alla husets invånare voro räddade; men Bob var icke säker derpå. Han stod och lyssnade vid en sidodörr och började att ihållande tjuta. Der måste helt säkert vara någon innanför, sade folket. Vid sprängning af dörren fann man också ett litet barn, nästan qväfdt af röken, men hvilket dock till följe af Bobs mellankomst blef räddadt.

Hundens mod, uthållighet och nit voro högst ovanliga. Men han var tillika lydig och läraktig, och när hans herre ropade »pump», satte han sig strax på bakbenen och begynte med framfötterna arbeta upp och ned med samma ordning och säkerhet som manskapet ådagalade vid pumpningen; man hade nemligen lärt honom att efterhärma deras rörelser. Bob miste lifvet vid en eldsvåda i Caledonian-Road, i det hjulet af en vagn gick öfver honom. Han dog på sin post, saknad och begråten af många.

Övers. af A. R.

En trogen hund.

I Skottland har för icke länge sedan följande tilldragelse timat.

En temligen obekant och långt ifrån förmögen man, vid namn Gray, dog i Edinburg 1858 och blef begrafven på den gamla Gråbrödrakyrkogården derstädes.

På grafven fans intet monument, och tiden jemnade den snart med jorden. Endast en trogen hund glömde aldrig denna plats.

Vid begrafningen visade det sig, att hunden var den ende sörjande. Dödgräfvaren fann Bobby — så hette hunden — nästa morgon liggande på grafven och jagade bort honom, emedan det hörde till ordningen, att hundar icke fingo finnas på kyrkogården. Nästa dag var han dock åter der och bortdrefs på samma sätt. Likaså tredje morgonen, då han befans genomvåt och skakande af köld. Dödgräfvaren kände medlidande med honom, gaf honom litet mat och tyckte från denna stund, att det trogna djuret kunde få stanna qvar. Från detta ögonblick låg han alltså dag och natt på sin herres graf. Flera välvilliga personer buro mat till honom, och en värdshusidkare, som bodde invid kyrkogården, underhöll honom under en lång följd af år.

Bobby infann sig regelmässigt till måltiderna, men gick derefter tillbaka till grafven, hvilken han vaktade med den mest rörande trohet. Någon ny herre ville han aldrig erkänna. Då myndigheterna fingo höra berättelsen härom, befriades Bobby från all skatt och ett halsband skänktes honom med inskrift: »Till Gråbrödrakyrkogårdens Bobby från staden Edinburg 1867».

Sedan han sålunda hvar natt och i alla slags väder omkring tolf år sofvit på sin herres graf, började han bli mycket sjuk, hvarför man de båda sista åren af hans lif beredde honom nattqvarter innanför dörren hos den gästfrie man, som försåg honom med mat.

Dagarne tillbragte han likväl på grafven, hvarest mångfaldiga besökande sett honom. 1872 dog ändtligen den trogne lille väktaren och nedgräfdes i ett hörn af samma kyrkogård, på hvilken hans herre hvilade.

En engelsk dam, Lady Burdett-Coutts, har till minne af denna händelse låtit uppresa en fontän af granit. Den är försedd med bägare, så att förbigående kunna släcka sin törst, och nedanför densamma är ett dryckeskar för hundar. Öfverst är uthuggen en bild af Bobby och på framsidan ses en plåt med följande inskription:

»Lady Angela Burdett-Coutts uppreste denna fontän till minne af Gråbrödrakyrkogårdens Bobby, en trogen liten hund, som 1858 följde sin herres lik till grafven och sedan alltjemt vaktade den, tills han dog år 1872.»

Öfvers. af A. R.

Den dödade apan.

En slägting till mig, stadd på resa i Orienten, nedsköt en gång en apa från ett högt träd, utan annan afsigt än den att försöka sin bössa.

Det stackars djuret försökte hålla sig fast i grenarne, men föll till jorden dödligt såradt. Jägaren ångrade strax, att han skjutit på djuret, och då han såg det ligga sargadt och flämtande vid foten af trädet, kastade han ifrån sig bössan och ilade bort till stället, der apan låg.

Hon höll sin ena hand på såret och kastade en underlig, förebrående blick på sin mördare, liksom ville hon säga: »Hvad ondt har jag gjort dig, att du skulle döda mig?» Jägaren tog henne i sina armar och försökte att hämma blodflödet; för hvarje minut blef djuret svagare, och det var sannolikt af denna orsak det så villigt emottog den erbjudna hjelpen. Tårarne runno utför apans kinder och oafvändt stirrade hon på sin mördare med samma uttryck af djup förebråelse, som gjorde denne mer och mer förstämd, så att han nu velat gifva mycket för att se sitt offer lefva upp på nytt.

Men då han ungefär en timmas tid varit ett ångerfullt vittne till det arma djurets tilltagande lidande och önskade att göra slut på dess dödsqval, bar han det varsamt till en liten flod, och med användande af hela sin själsstyrka nedsänkte han det i denna.

Med bortvändt hufvud höll han djuret under vattnet, tills han märkte att dess korta kamp var slut; först då vågade han se ned: der låg den döda apan — och dess ögon, som till och med ännu nere i vattnet voro vidöppna, mötte åter jägarens med samma vemodigt förebrående uttryck som förut.

Från den dagen upphörde min frände att jaga »för ro skull».

Öfvers. af A. R.

Sällsynta vänner.

Sällsynta vänner.

(Med planscher).

Kattor och dufvor pläga i allmänhet icke vara goda vänner, tvärtom föra kattorna ett allvarsamt utrotningskrig mot de milda, värnlösa dufvorna. Men att åtminstone *ett* undantag gifves härifrån, dertill är den, som skrifver detta, sjelf åsyna vittne.

Barnen i en familj på landet fingo en gång af en god vän en späd dufva till present. Hon var ännu så litet försigkommen, att hon knappt kunde plocka i sig de små brödsmulor, man gaf henne. Samtidigt fingo de äfven en liten kattunge. Dufvan fick gå fri och blef snart så tam, att hon flög omkring öfverallt, plockade korn ur händerna och drack ur vattenglaset på bordet. Ofta slog hon sig ned i närheten af kattungen. I början voro barnen rädda för denna bekantskap och fruktade, att kattungen skulle rifva deras kära dufva, men snart märkte de, att denna fruktan var helt och hållet öfverflödig, ty de båda hemdjuren blefvo inom kort mycket goda vänner. De lekte tillsammans långa stunder och sökte aldrig tillfoga hvarandra något ondt. När de tröttnade att leka, lade de sig att hvila tätt bredvid hvarandra, hvarvid kattungen ofta vidrörde dufvans hals med sin tass.

En dag var kattungen borta. Man sökte honom öfverallt, men förgäfves. Dufvan såg mycket ledsen ut och flög fram och tillbaka ur det ena rummet i det andra. Slutligen var också hon försvunnen, och barnen fruktade, att de förlorat båda sina små favoriter. Men fram emot aftonen kom dufvan tillbaka, och katten med viga hopp jagande efter henne.

När kattungen blef stor och fick egna små ungar, var det rörande att se, med hvilken ömhet dufvan betraktade dessa; ja, hon syntes lika rädd om dem som kattmamma sjelf. Nästan hela dagen kunde hon sitta på kanten af deras lilla bädd och betrakta dem, liksom fruktade hon, att någon annan skulle upptäcka dem eller komma och taga bort dem.

Till dufvans stora häpnad hände dock en dag, att man tog bort ungarne. Men när det lyckades modern att finna rätt på dem och hon tog en af ungarne i munnen för att bära honom åter hem till sig, följde dufvan med, och sedan tillbaka igen, för hvar gång kattmamman gick för att bära en unge i sender på samma sätt tillbaka.

Jagade man kattorna ut ur rummet, följde alltid dufvan med, det var, som ville hon aldrig vara skild från dem. Tillgifvenheten syntes alltid störst å hennes sida.

Katten med sin unge.

De sofvo alltid på samma plats, och medan kattmamma »spann» sin vaggsång för sina ungar, knorlade dufvan sakta och entonigt, efter sin art. Det var en helt egendomlig syn att se dem tillsammans, och hade man icke sett dem, skulle man svårligen kunna tro på en vänskap mellan ett par djur af så olika natur.

Öfvers. af **A. E. A.**

Gör icke fågeln sorg.

Tätt framför min boning står ett träd; nyligen bygde en siska bo deri, lade ägg och utkläckte ungar. Fågeln slog sig till ro så nära invid menniskorna, liksom väntade han skydd af dem. Åtminstone fruktade han icke att de skulle göra honom eller hans ungar någon förtret. Han hade ingen aning om de särskilda faror, för hvilka boets läge så nära intill menniskors boning utsatte de små.

Några okynniga pojkar, som just voro på jagt efter fågelbon, funno den lilla siskans tillflyktsort och utfunderade ett tillfälle, då husets folk icke kunde hafva ögonen på dem, röfvade derpå boet och bortburo de små fåglarne långt innan de förmådde flyga.

Det är omkring en vecka sedan detta hände, men ingen dag, knapt en timme går förbi, utan att jag hör honan från samma gren, der boet nyligen satt, vemodigt kalla på sina små.

Detta enformiga ljud gör mig sorgsen; väl talar det blott om en fågels sorg, men dock alltid om sorg, ja om den smärta en stackars moder måste lida, från hvilken man plötsligt och orättfärdigt röfvat hennes kära små.

Om samma gossar, som skilde ungarne från modern, kunde tvingas att sitta en timmes tid vid mitt öppna fönster och höra på den stackars moderns sorgsna »tvit-tvit», så är jag temligen säker, att de skulle ångra det onda, de hade gjort, och kanske försöka att godtgöra det genom att bära boet tillbaka till dess plats.

Kära barn! Beröfven aldrig fåglarne deras ungar!

Gud lemnade eder såsom helt små åt kärleksfulla föräldrars omsorg. Tänken er, hur de skulle sörja, om någon af eder blefve bortförd så långt, att de icke mer kunde nå er. Gud gaf äfven de små fågelungarne åt

deras föräldrar. Det synes mig, som om öfver hvarje fågelbo stode dessa allvarliga ord: *Du skall icke stjäla!* Må hvarje gosse, som sträcker sin hand ut efter fågelungarne, erinra sig detta Guds sjunde bud! Herren Kristus har sagt, att icke en sparf faller till jorden, utan att vår himmelske fader vet det. Skulle man då kunna röfva en enda liten fågel utan att ses af Honom, som sitter i höjden och skådar öfver alla land, det onda såväl som det goda menniskorna der göra?

Öfvers. af A. R.

Den blindes vägledare.

För några år sedan föranstaltades en penninginsamling åt en blind man i London, som tillika med sin hund hade väckt ett slags uppseende.

Denne blinde, som var mycket fattig, tillbragte en stor del af dagen med att stå i gathörnen och bjuda ut tändstickor. Vid ett snöre förde han med sig en liten hund, som var hans enda sällskap och hans trogne beskyddare mot de många faror, af hvilka han naturligtvis öfverallt var omgifven i den stora verldsstaden. En bekant naturforskare, Frank Buckland i London, skrifver härom följande:

När jag en afton i svårt väder vände om gathörnet vid St. Margaretas kyrka, råkade jag ut för missödet att löpa rakt emot och nästan springa omkull en stackars man; i detsamma såg jag något blänka till på hans hatt och varseblef nu vid lyktans sken, att det var en liten bleckplåt, på hvilken stod ordet *blind.*

Mannen trefvade gång på gång framför sig med käppen för att undersöka, om han utan hinder kunde komma öfver gatan; i ett snöre förde han med sig en liten hund. Sedan han känt sig väl för med käppen, ropade han: »Framåt!» och ögonblickligen sprang hunden åstad, dragande hårdt i snöret. Mannen följde försigtigt efter, och jag var glad att se dem båda komma oskadade öfver gatan.

Som jag önskade göra mig något närmare underrättad om mannens lefnadsförhållanden, gick jag fram till honom och erbjöd honom följa med mig till mitt i närheten belägna hem för att der värma sig en stund.

Han antog med tacksamhet mitt tillbud och berättade mig sin historia, sådan jag här nedan återgifver den.

»James Stock är mitt namn och jag är tjuguåtta år gammal», började han. »I tre års tid ungefär har jag lidit af starr på båda ögonen. Nu kan jag icke längre skilja ljuset från mörkret; midt på dagen är det lika svart för mig som midt på natten. En längre tid förtjenade jag delvis mitt uppehälle genom gatsopning, men nu mera vågar jag icke sysselsätta mig härmed, emedan jag en gång blef kullkastad af ett par hästar och endast såsom genom ett underverk räddad från att öfverköras.»

Jag frågade honom, huru länge han hade haft sin hund.

»I två år», svarade han, »och den hunden gör mig nästan lika god tjenst som ett par ögon. Han heter Puts och är en gåfva af en annan blind, som unnade mig en vägledare, då jag icke kunde vägleda mig sjelf. Tre veckor förgingo, innan han riktigt lärde sig att ledsaga mig, men *nu* kan jag tryggt lita på honom, och öfverallt, der hunden vågar sig fram, vågar jag lugnt följa efter. Puts har mycket lätt att hitta väg, och jag har aldrig blifvit kullkastad, sedan jag fick detta lilla djur. Hvad födan beträffar, har *Puts* alltid något att äta, när *jag* har något, och dessutom får han icke sällan en skorpa af små barn, som möta oss båda tillsammans på gatan. Hvarje förmiddag står jag tre timmar och hvarje afton från kl. 6—10 på Westminsterbryggan vid St. Thomas hospital och säljer tändstickor. Huru svårt vädret än är, antingen det snöar eller regnar, nödgas jag gå ut, ty huru skulle jag annars få något till mitt lifsuppehälle?

När vädret är riktigt svårt, tar jag en gammal matta med mig och lägger på gatan för Puts att sitta på, ty det gör mig ondt, när jag märker, att han sitter och skälfver af köld. Jag har äfven med mig en flaska vatten åt honom och en gammal tékopp, ur hvilken jag gifver honom att dricka, när han är törstig.

Medan jag står på min post vid hospitalet, sitter Puts lugn och stilla bredvid mig. Om han ser, att någon stannar och ger akt på mig, sätter han sig strax på bakbenen, viftar med svansen och ber på sitt sätt om en liten skärf åt sin blinde husbonde. Jag tror ock, att han känner igen hvar och en, som gifvit mig något. Vill ni icke pröfva, om det förhåller sig så, som jag säger?»

Jag steg strax upp och gick bort till den blinde. Hunden, som hittills legat vid sin herres fötter, sprang upp, satte sig på bakbenen och uppgaf ett kort gläfsande, liksom ville han säga: »Hjelp oss båda litet, vi äro så fattiga!»

Puts är en helt vanlig, hvit och brunfläckig medelstor hund; han viftar inställsamt med svansen, har kloka, bruna ögon och mycket långa öron, med hvilka han uppmärksamt lyssnar efter hvarje ljud.

Den blinde fortfor: »Jag får hvarje vecka i fattigunderstöd en kaka bröd och litet penningar, men jag har icke tillåtelse att medtaga hunden, när jag

hemtar detta, hvarför denna vandring aldrig är utan fara. Till och med när jag känner mig för med käppen, händer det ofta, att jag stöter emot, än en lyktstolpe, än något annat föremål, men sådant inträffar icke, då Puts är med. En dag räddade han mitt lif, det tror jag förvisso; en vagn kom nämligen körande, just som jag ämnade mig öfver gatan, men Puts sprang i samma ögonblick bakom mig under högljudt skällande, liksom ville han underrätta mig, att det var fara å färde och att jag borde stanna».

Här är ett tillfälle, då man med skäl kan säga, att hunden fyller sin plats i verlden på det ädlaste och för menniskan nyttigaste sätt.

A. E. A.

Julkärfven.

(Med plansch.)

I käre små fåglar, I hafven ej lada,
Och likväl försörjer er Herren vår Gud.
Ja, medan I qvittren derute så glada,
I finnen er föda hvar dag på hans bud.

Men nu — nu är julen förhanden, och gerna
Vi resa på gården vår julkärfve opp,
Och sjunga kring granen om Betlehems stjerna,
Fullbordan af skapelsens längtan och hopp.

Välkomna, små fåglar, se julkärfven breder
Sitt guld emot drifvan — o, kommen nu blott!
Vi må några korn väl ock unna åt eder,
Då sjelfva så mycket för intet vi fått.

L. S.

Julkärfven.

Hvem tog lilla fågelns bo?

(Med plansch.)

Huit, huit, huit.
Hvem har stulit boet mitt?
Fyra ägg jag lagt deri,
Hvem var det? Ti, ti!
Icke jag, sad' kon, mu, mu!
Slikt gör jag aldrig, du!
Ett par strån af mig du fick,
Men till bo't jag aldrig gick.
Icke jag, sad' kon, mu, mu!
Slikt gör jag aldrig, du!
Huit, huit, ti tink!
Hvem kan ge mig en vink?
Här var bo't, i det här trä't,
Hvem har kunnat stjäla det?
Icke jag, sad' hunden, vov, vov!
Jag är icke så simpel och grof.
Du fick af mig förliden vår
Till bo't en liten nypa hår,
Men bo't, det tog jag ej, vov, vov!
Nej aldrig var jag så grof.
Kuku, sade göken, kuku!
Jag skall förhöra dem nu:
Hvem stal utur trädets ro
Den stackars, oskyldiga fågelns bo?
Icke jag, lilla lammet skrek,
Jag har aldrig förnärmat ett kräk.
Jag gaf bo't litet ull,
Hon fick hela näbben full.
Men fågelbo't, nä, nä!
Det tog jag icke, bä, bä!
Kra, kra, sad' kråkan, kra, kra!
Nu vill jag ordet ha.

Hvem tog lilla fågelns bo?

Hvilken är den skälm, som tog
Lilla fågelbo't i skog?
Klock, klock, sad' hönan, klock, klock!
Uti hela min flock
Fins en kyckling ej,
Som är skyldig, nej!
Till bo't, som blef redt,
En hvar af oss gett
En fjäder; ändock
Jag såg aldrig boet, klock, klock!
Halloj, halloj!
Låt oss ej hålla slikt stoj!
Men låt oss söka, och till slut
Hvem tjufven är, vi leta ut;
Då dra vi honom genast fram
Och ropa: fy, det var en skam!

En liten pilt, som hörde på,
Kröp hastigt undan i en vrå:
Ty det var han, som boet tog
Från lilla fågeln uti skog.
Att det var skam, han fann till slut
Och derför sätts hans namn ej ut.

S. H—r.

Den fågeln sjunger aldrig mer.

Det var en vacker vårdag. Allt i naturen andades lif och glädje. Träden doftade af nyutslagna blad och fåglarna bygde som bäst bo på grenarna. En landtman vandrade med bössan på axeln vid sidan af sin lille son genom löfskogen.

»Hvilken vacker fågel», utropade den sexårige lille Hans och klappade förtjust i händerna.

»Vill du hafva den», svarade fadern, och innan gossen hunnit svara, smäll skottet af och fågeln föll död till marken. Fadern tog upp den och räckte den åt Hans, sägande, att han nu kunde på nära håll få betrakta de vackra fjädrarna.

Men lille Hans brast i tårar vid åsynen af den döda fågeln och snyftade:

»Far, *den fågeln sjunger aldrig mer.*»

»Det skall dröja, innan jag härnäst skjuter en fågel», yttrade fadern till en af sina vänner, för hvilken han berättade detta drag ur sitt jägarelif.

A. E. A.

En hunds trohet.

Kort efter teaterbranden i Nizza tilldrog sig en rörande händelse. En hund, som tillhörde en viss herr Kaufmann, ledsagade sin herre öfverallt, och när denne aflade besök, hade djuret för vana att troget vänta på honom. Den afton, branden egde rum, följde hunden Kaufmann till teatern och väntade, som vanligt, utanför porten till densamma. Men hans herre kom icke tillbaka, enär han blifvit ett offer för lågorna, och nu satt hunden två dagar å rad på samma ställe, tjutande och jemrande sig. Man försökte att jaga bort honom, men det var omöjligt; man kastade bröd och kött åt honom, men han ville ingenting äta. Det stackars djuret ville hvarken vika från platsen eller mottaga någon slags föda. I lifvet som i döden följde han troget sin älskade herre.

Öfvers. af A. R.

Lord Byrons räddare.

Den berömde engelske diktarens barndom förrann mellan Skottlands klippor. Redan som barn var Byron dristig och svärmisk, och oaktadt han från födelsen var krympling — han haltade som bekant — förgick sällan någon dag utan att han strövade omkring i dessa vilda och romantiska, men farliga trakter. Endast *en* ledsagare fördrog han på sina ungdomliga vandringar; det var en ovanligt stark och klok hund, vid namn Rolf, af newfoundlandsrasen. Och åt detta djur, som den genialiske gossen med egen hand matade, hade han skänkt hela sin tillgifvenhet.

En morgon vid soluppgången drog den blifvande skalden öfver bergen vid Invercauld, i afsigt att besöka ett mindre vattenfall i denna trakt. Vägen gick öfver branta höjder, och Byron hade redan lyckats att bestiga dem, då horisonten förmörkades och en af de ogenomträngliga dimmor, som i dessa trakter ofta helt plötsligt uppstiga och förvandla dag till natt, insvepte vår unge, dristige vandrare i sin täta slöja. Att vända om, föll honom dock icke in, men snart invecklades hans fötter i slingerväxterna på klippan, han förlorade jemnvigten och störtade ned i ett bråddjup. Vid hans rop rusade den modige Rolf efter honom, och då dimman åter skingrades voro de båda försvunna.

Lord Byrons mor, som vid denna tid bodde i Aberdeen, erfor i början ingen oro öfver sonens uteblifvande, emedan hon var van att han hela dagar strövade omkring bland bergen. Men då aftonrodnadens sista strimma började försvinna vid horisonten, vaknade hennes oro; och då dimman blef allt tätare och natten slutligen inbröt, utan att gossen syntes till, steg hennes oro till dödlig ångest.

Allt husfolket sändes ut att söka efter deras unge herre. Lady Byron gick sjelf, företrädd af facklor, att genomleta sonens älsklingsställen. Men allt förgäfves. Natten förflöt under den största spänning och i dagbräckningen förnyade man sina ansträngningar i hopp att finna något spår af den saknade. Endast en herde lemnades hemma för att vakta huset; för öfrigt utsändes alla i olika riktningar. Plötsligt ser den hemmavarande herden newfoundlandshunden Rolf, Byrons ständige ledsagare, komma tillbaka i fullt fyrsprång, störta in i köket och med ett stycke bröd emellan tänderna åter rusa bort, trots herdens upprepade tillrop och hvisslingar.

Då lady Byron med oförrättadt ärende och öfverväldigad af sorg inträdde i sitt hem, upplifvades hon för ett ögonblick af herdens meddelande om, huruledes Rolf plötsligt visat sig och åter försvunnit. Hon beslöt att ånyo begifva sig ut på vandring. Några timmar hade förflutit efter Rolfs besök, då det trogna djuret ånyo visade sig. Glad sprang han lady Byron till mötes, men tycktes derefter liksom begära något. Man gaf honom genast en skifva bröd och betraktade honom derefter med noggrannhet. Så snart han erhållit brödet ville han begifva sig i väg; men lady Byron grep fast i hans halsband för att hålla honom qvar och blef nu varse en papperslapp, som var fästad vid detta. Då hon uppvecklade denna, såg hon med glädje att den innehöll ett skriftligt meddelande från hennes son.

»Kära moder!» — stod der — »låt mig ej förorsaka dig allt för stor oro! Jag ämnade mig till vattenfallet, men öfverraskades af dimman och råkade ut för missödet att störta ned i en djup klyfta. Jag lyckades dock att vid sjelfva fallet gripa fast i några trädrötter och undgick härigenom lyckligtvis all skada; men jag har tillbragt en svår natt, särskildt emedan jag ej kunnat låta bli att tänka på den oro du utstått för min skull. Jag har ock frusit ganska mycket, men Rolf, som följt mig, har värmt mig genom att lägga sig tvärs öfver mig. Han klättrar mycket bättre än jag, och i morse gick han till min stora sorg ifrån mig. Jag trodde mig öfvergifven af alla och grät bittert; men efter omkring en timmes ensamhet gladdes jag på nytt af min trogne Rolfs återkomst. Han hade en bit bröd med sig åt mig, och jag delade det med honom. Nu torde det lida mot middagen, och jag tror säkert att Rolf begifver sig hem för att hemta mat åt mig; derför skrifver jag dessa rader och fäster papperet vid halsbandet, så godt det låter sig göra. För så vidt detta når dig, följ blott efter hunden! Han skall säkert föra dig till den plats, der jag befinner mig såsom fånge.

Din son Georges.»

Vi kunna tänka oss hvilken glädje den lilla biljetten väckte, först i det älskande modershjertat och sedan hos alla i huset. Man skyndade genast att förse sig med tåg och stegar och begifva sig på väg till det utvisade stället, i det man steg för steg följde Rolf i spåren. Under tiden utbrast den lyckliga modern i glad tacksägelse till Herren att hennes barn ännu lefde.

Efter en god halftimmes vandring stannade hunden nära vattenfallet, der gångstigen slingrade sig emellan djupa bergsskrefvor. Så snart Rolf hunnit hit ilade han utan tvekan nedför ett af de brantaste bråddjupen. Lady Byron kunde naturligtvis icke följa honom, det skulle för henne hafva varit en säker död. Med ångest ropade hon sin son vid namn, och erhöll genast ett gladt och lifligt svar. En bergsbo, som följt med från Aberdeen, lade sig tvärt öfver remnan och ropade ned till gossen. Med stort besvär och icke utan fara lyckades man att förmedelst

tåg draga honom upp, och så snart hans hufvud visade sig öfver bråddjupet, sträckte modern sig med egen lifsfara dit fram och fattade tag i honom. Ynglingen var räddad, men låg afsvimmad i moderns armar. Då han åter uppslog ögonen stod den trogne Rolf och slickade hans hand.

Ännu sedan Byron gjort sig känd såsom den firade skalden egde han qvar det trogna djur, som räddat honom från en så fruktansvärd död. Han var i allmänhet en stor vän af hundar, och då han miste sin ungdomsvän Rolf skall han hafva gråtit som ett barn.

Öfvers. af A. R.

Fångad fågel.

Du kan ej sjunga,
Stum är din tunga,
Fast toner slumra uti din själ.
Du bytt naturen
Mot trånga buren:
Din djupa tystnad förstår jag väl.

Till dess du faller,
Du mot ditt galler
Slår lilla vingen — han blöder ju!
Se, vackert doppar
I röda droppar
Sin stråle solen! — Snart fri är du!

Anna A.

"Kreaturens suckan".

Rom. 8: 21, 22.

På fältet pilten stod och gret:
Hans själ var full af bitterhet.
En groda, tänk en liten del
Af Herrens verk, han kört ihjel.

Han sprang med fröjd i bröst, i blick,
Tills hjulet öfver grodan gick;
Det lilla kräket, hvad det led!
Och liten pilt, han lider med.

Hans glada mod var platt förstördt,
Hans eget hjerta öfverkördt.
Han kände han, som mången ann',
Som hjelpa vill, men icke kan.

Han såg den tråd af synd och död,
Af hjelplöshet, som går så röd
Igenom skapelsen; han såg,
Hur i hans eget bröst den låg.

Och litet hjerta smått förstår,
Hur »kreaturens suckan» trår
Till denna dag, så skön och klar,
Då frälsningen blir uppenbar.

V. M.

Innehåll.

	Sid.
Till de unga	1.
Fidèle (med plansch)	2.
Ord satta på hjul	4.
Sparfvarna (med plansch)	5.
Den inre rösten	7.
Djurskydd i Kina	8.
Lärkan (med plansch och musikbil.)	10.
Lärkan i Torento	14.
Mirza (med plansch)	19.
Hunden (med plansch)	22.
Barry, den berömda S:t Bernhardshunden (med 3 planscher)	29.
Hektor (med plansch)	33.
Jägarens första byte (med plansch)	35.
Får (med plansch)	39.
Fågeln på frusen gren (med plansch och musikbil.)	40.
Fågelboet (med plansch)	43.
Vilse i skogen	47.
Liten dufva	48.
Lillen	49.
Ett barndomsminne	50.
Två vänner	52.
En räddare i nöden (med plansch)	56.
Moderskärlek (med plansch)	60.
Henrik räddar en katt	62.
Hans och Wilhelm eller var snäll mot djuren (med 2 planscher)	65.
Sparfvarnas nattläger	71.
Bettys vinterhatt (med plansch)	73.
Bucephalus (med plansch)	74.
Kycklingmodern (med 2 planscher)	80.
Min första jagtbedrift	84.
Gossen och grodorna	85.
En öfverraskning (med plansch)	87.
Brandkårens hund	89.
En trogen hund	90.
Den dödade apan	91.
Sällsynta vänner (med 2 planscher)	93.
Gör icke fågeln sorg	95.
Den blindes vägledare	96.
Julkärfven (med plansch)	98.
Hvem tog lilla fågelns bo (med plansch)	100.
Den fågeln sjunger aldrig mer	102.
En hunds trohet	103.
Lord Byrons räddare	104.
Fångad fågel	106.
»Kreaturens suckan»	107.

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK
16000 001754112

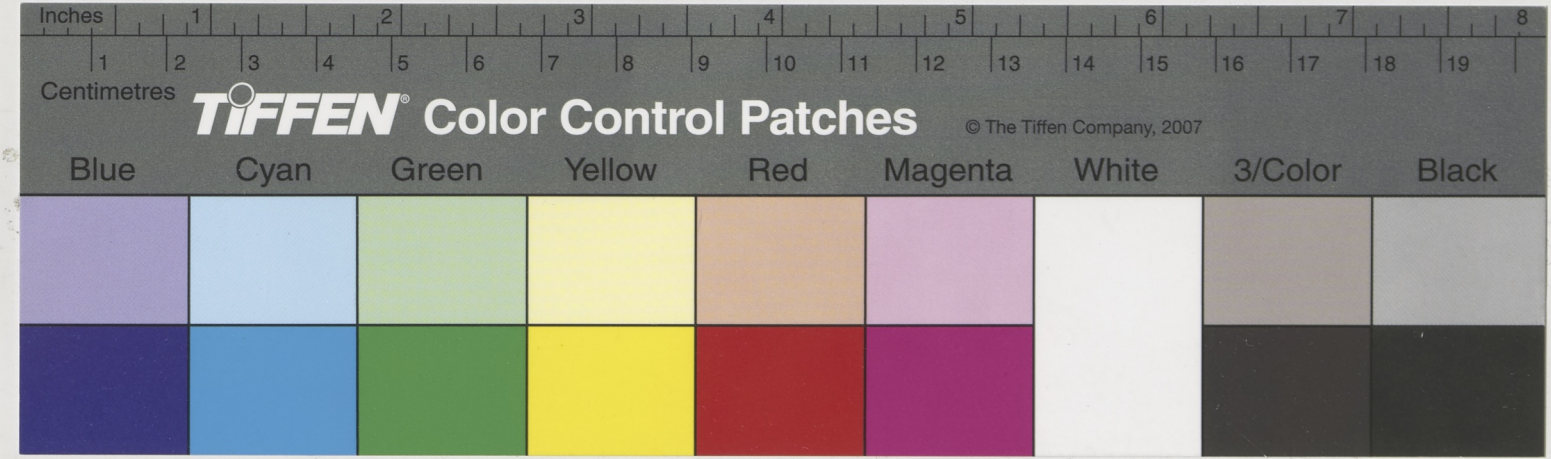
Inches
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Centimetres
TIFFEN® Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black